

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ

Βραβείο Ακαδημίας Αθηνών

Επιθεώρηση

ΤΕΥΧΟΣ 3^ο 2017 ▶ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

Θεμελιωτής της
Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων

ΜΟΡΦΕΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΔΟΪΡΑΝΗΣ
ΥΒΡΙΔΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ
Η ΑΣΥΓΚΡΙΤΗ ΟΜΟΡΦΙΑ ΤΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΟΥ
Δ3 (ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ)/4

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ

Επιθεώρηση

ΤΕΤΡΑΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ • ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1883 • ΤΕΥΧΟΣ 3^ο 2017

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

• Αριθμός Λογαριασμού του Περιοδικού Τράπεζα Πειραιώς: 6915-130036-953 • IBAN: GR7901719150006915130036953

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Στελέχη ε.ε. και Πολιτικό προσωπικό > 2,40€ ανά έτος του Στρατού Ήπρας

- Το περιοδικό αποστέλλεται στην Μονάδα-Υπηρεσία που υπηρετεί ο συνδρομητής.
- Για τη διαχείριση της συνδρομής των ε.ε. στελεχών λειτουργεί η εφαρμογή του Περιοδικού στην Ηλεκτρονική Πύλη Διαδικτυακών Εφαρμογών του army.gr

Στελέχη ε.α. του Στρατού Ήπρας > 2,94€ ανά έτος Ιδιώτες, Σύλλογοι κ.λπ. > 5,87€ ανά έτος

- Καταθέτουν τη συνδρομή στον Αριθμό Λογαριασμού Τραπέζης του Περιοδικού και αποστέλλουν την απόδειξη καταθέσεως (με FAX, e-mail ή ταχυδρομικώς) μαζί με το απόκομμα συνδρομής.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ (ΕΚΤΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ)

Απλή (Επιταγή Τράπεζας Πειραιώς) > 16,30€ ανά έτος
Συστημένη (Επιταγή Τράπεζας Πειραιώς) > 23,80€ ανά έτος

- Οι συνδρομητές Εξωτερικού εκδίδουν τραπεζική επιταγή από κατάστημα Ελληνικής Τράπεζας στο Εξωτερικό προς τον Αριθμό Λογαριασμού Τραπέζης του Περιοδικού (στη διεύθυνση του Περιοδικού).

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ (ΕΝΤΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ)

Απλή (Επιταγή Τράπεζας Πειραιώς) > 14,20€ ανά έτος
Συστημένη (Επιταγή Τράπεζας Πειραιώς) > 21,60€ ανά έτος

Δωρεάν προβολή του Περιοδικού για τους μαθητές των Παραγωγικών Σχολών του Στρατού Ήπρας, μέσω της εφαρμογής του Περιοδικού στην Ηλεκτρονική Πύλη Διαδικτυακών Εφαρμογών του army.gr

Την εφαρμογή του Περιοδικού θα τη βρείτε στην Ηλεκτρονική Πύλη Διαδικτυακών Εφαρμογών του www.army.gr

ΑΠΟΚΟΜΜΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΟΥ
Δ3 (ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ)
ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ
1020 ΣΤΓ
Στρατόπεδο Παπάγου, Μεσογείων 227-231, Χολαργός, Τ.Κ. 15 561

Διευθυντής Έκδοσης

τηλ. & fax 210 6553978

Διαχείριση Συνδρομητών

τηλ. 210 6553979

e-mail: ekdosis@army.gr

Επώνυμο:..... Όνομα:.....

Ιδιότητα:..... Νέα Συνδρομή Ανανέωση Συνδρομής

Οδός:..... Αριθμός:..... Τ.Κ.:.....

Πόλη:..... Τηλ:.....

ΑΦΜ (για τους ε.α.):..... e-mail:.....

Επιλογή Μέσου: Έντυπο ή CD ή Online (pdf)*

*Για τους ε.ε. και ε.α. συνδρομητές μέσω της εφαρμογής του περιοδικού στο army.gr και για τους λοιπούς μέσω email

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ

Επιθεώρηση

2017 - ΤΕΥΧΟΣ 3^ο
(ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ)

ΕΚΔΟΤΗΣ
ΓΕΣ/Δ3
(Διεύθυνση Ενημέρωσης και Δημοσίων Σχέσεων)

Διευθυντής ΓΕΣ/Δ3
Ταχσος Στυλιανός Μπούρλος

Διευθυντής Έκδοσης
Τμηματάρχης 4^ο Τμήματος (Στρατιωτικές Εκδόσεις)
Ανθλγός (ΑΜΧ) Νικόλαος Παναγογιαννόπουλος

Καταχώριση Συνδρομητών
Καταχώριση Μελετών
Ανθλγός (ΑΜΧ) Νικόλαος Παναγογιαννόπουλος
Επίσις (ΠΖ) Ιωάννης Μουρκογιάννης

Επιμέλεια Κειμένου
ΜΥ Μαρία Ρέκκα

Επεξεργασία Φωτογραφίας
Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση
Multimedia
ΜΥ Βασιλική Κιρτζαλίδου
ΜΥ Ιωάννα Νικολαΐδη
ΜΥ Μαρία Ρέκκα

Υποστήριξη Δικτυακού Τύπου (INTERNET)
ΚΕΠΥΕΣ

Εκτύπωση
ΤΥΕΣ

Στοιχεία Επικοινωνίας
τηλ. & fax 210 655 3978 (Διευθυντής Έκδοσης)
τηλ. 210 655 3979 (Διαχείριση Συνδρομητών-Μελετών)
τηλ. 210 655 3166-67 (Κολλιτεχνική Επιμέλεια)
e-mail: ekdosis@army.gr
http://www.army.gr

Την ιστοσελίδα
του περιοδικού θα την
βρείτε στο
www.army.gr

ΠΡΟΣΟΧΗ: Δεν επιτρέπεται η αντιγραφή και αναδημοσίευση
των άρθρων χωρίς την έγγραφη συναίνεση του ΓΕΣ.

ΟΡΟΙ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

Η Στρατιωτική Επιθεώρηση δέχεται για δημοσίευση εργασίες πρωτότυπες ή από μετάφραση, σύμφωνα με την Πάγια Διαταγή του ΓΕΣ 0-17/2001, που αφορούν τις παρακάτω κατηγορίες θεμάτων:

Στρατιωτικά θέματα: Εθνική Άμυνα, Τακτική και Στρατηγική, Οργάνωση των Ενόπλων Δυνάμεων, Πολεμικά Μέσα και Υλικά-Όπλα μαζικής καταστροφής, Ευρωπαϊκές Άμυνας-Στρατού, Νέες Απειλές (Στρατιωτικές-Οικονομικές-Ηλεκτρονικές), Ηγεσία-Ηθικές Δυνάμεις, Στρατιωτική Γεωγραφία, Στρατιωτική Ιστορία, Διοικητική Μέριμνα, Τεχνολογικές Εξελίξεις.

Γενικότερα θέματα Στρατιωτικής-Πολιτικής Φύσης: Παγκόσμιο Περιβάλλον, Συνασπισμοί, Συμμαχίες, Διεθνείς Οργανισμοί, Πόλεμοι Χαμηλής Έντασης, Καταπολέμηση Οργανωμένου Εγκλήματος, Διεθνείς Τάσεις και Εξελίξεις, Δίκαιο του Πολέμου, Ανθρωπιστικές Επεμβάσεις, Γεωπολιτικά-Γεωφυσικά-Διαστήματος, Εξελίξεις των Εθνικών Θεμάτων.

Εγκυκλοπαιδικά θέματα: Οικονομικά και Πολιτισμού, Κοινωνικά, Θρησκευτικά, Φιλοσοφικά, Τέχνες-Επιστήμης, Ιστορικά, Λειτουργία του Δημοκρατικού Πολιτεύματος και των Δημοκρατικών Θεσμών, οποιοδήποτε εγκυκλοπαιδικό θέμα για την επιμόρφωση των στελεχών του ΣΣ.

Περιορισμοί για τη συνταξη και υποβολή των εργασιών:

- να χρησιμοποιείται η δημοτική γλώσσα, χωρίς υπερβολές και ακρότητες.
- να μην υπερβαίνουν τις 20 σελίδες (A4), συμπεριλαμβανομένων των τυχόν συγγραμμάτων, εικόνων και φωτογραφιών και να μην περιέχουν διαβαθμισμένες πληροφορίες.
- να μην περιέχουν σχόλια και κρίσεις σε βάρος προσώπων και να κινούνται μέσα σε ευπρεπές, τεκμηριωμένο επιστημονικό και τεχνικό πλαίσιο, χωρίς αιχμές, οξύτητες και προκλήσεις.
- να μην εκτρέπονται σε κρίσεις για την επίσημη πολιτική της χώρας και να μην εξιστορούν γεγονότα πολιτικής φύσεως που μπορούν να δημιουργήσουν προστριβές στο εσωτερικό της χώρας και με άλλα κράτη.
- να υποβάλλονται σε δύο αντίτυπα και σε οπτικό δίσκο (CD ή DVD) σε ηλεκτρονική μορφή (π.χ. Microsoft Word), συνοδευόμενα από σύντομο βιογραφικό του συντάκτη και εάν είναι δυνατόν, από ανάλογο φωτογραφικό υλικό (ανάλυσης 300 dpi), κατάλληλο για αναπαραγωγή.
- να αναφέρονται ευκρινώς ο συγγραφέας, ο τίτλος, ο εκδοτικός οίκος, ο τόπος-χρονολογία-αριθμός έκδοσης για αναφορές σε πηγές και δημοσιεύσεις άλλων συγγραφέων-φορέων ή εφόσον πρόκειται για εργασία η οποία προέρχεται από αναπαραγωγή ή μετάφραση βιβλίου, άρθρου ή κειμένου.
- να καταγράφονται υποχρεωτικά οι βιβλιογραφικές αναφορές.

- 1 Οι συντάκτες είναι υπεύθυνοι για το περιεχόμενο της εργασίας τους και την εξασφάλιση άδειας για τη χρησιμοποίησή των πηγών και βιβλιογραφικών αναφορών-παραπομπών, καθώς και των πνευματικών δικαιωμάτων.
- 2 Οι εργασίες που δημοσιεύονται στη Στρατιωτική Επιθεώρηση εκφράζουν τη γνώμη και τις σκέψεις των συγγραφέων και όχι αναγκάια τις αντιλήψεις ή το δόγμα του Γενικού Επιτελείου Στρατού.
- 3 Οι εργασίες επετειακού χαρακτήρα (28^η Οκτωβρίου-25^η Μαρτίου κ.λπ.), θα πρέπει να υποβάλλονται τουλάχιστον προ εξαμήνου, έτσι ώστε να δημοσιεύονται ως επίκαιρες στο Περιοδικό μας.
- 4 Οι συντάκτες, εφόσον δημοσιευθεί η εργασία τους, δικαιούνται για κάθε τυπογραφική σελίδα (μεγέθους χαρτί 17,5x25 εκ.) 2.300 χαρακτήρων αμοιβή 6,53€ για πρωτότυπη μελέτη και 3,97€ για εργασίες από μετάφραση, σύμφωνα με την ΚΥΑ Υπ. Αριθμ. 2/76198/0022 (ΦΕΚ 208/τΒ' /11-02-2008). Οι δικαιούχοι μετά την έκδοση και διανομή του αντίστοιχου τεύχους του Περιοδικού, μπορούν να επικοινωνούν με τη Δνση Χρηματικού του ΥΓΕΣ στο τηλ. 210 6552659.
- 5 Οι εργασίες που υποβάλλονται στο Περιοδικό γνωμοδοτούνται από την Επιτροπή Σύνταξης για τη δημοσίευσή τους ή μη και ανεξάρτητα από την απόφαση η επιστροφή τους δεν προβλέπεται.
- 6 Για περισσότερες πληροφορίες και διευκρινίσεις, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνούν με τη διεύθυνση του Περιοδικού.

Πρόλογος έκδοσης

Αγαπητοί Αναγνώστες,

Σας καλωσορίζουμε στο 3ο τεύχος του 2017 της Στρατιωτικής Επιθεώρησης, του αρχαιότερου περιοδικού του Στρατού, που εκδόθηκε για πρώτη φορά τον Μάιο του 1883, με σκοπό την παροχή γενικών και ειδικών γνώσεων επί στρατιωτικών και εγκυκλοπαιδικών θεμάτων στους συνδρομητές του.

Στο παρόν τεύχος, συνεχίζεται η προσπάθεια που ξεκίνησε για την ανανέωση του περιοδικού, ώστε να συμβαδίζει πλήρως με τον σκοπό του και να διατηρεί υψηλό το ενδιαφέρον των αναγνωστών του.

Η ύλη που επιλέξαμε, ευελπιστούμε ότι θα καλύψει ποικίλες αναγνωστικές ανάγκες, παραπέμποντας τόσο σε ιστορικά γεγονότα όσο και στους σύγχρονους προβληματισμούς, πρακτικές και ενδιαφέροντα του σύγχρονου στρατιωτικού γίνεσθαι που αγγίζουν την κοινωνία μας ευρύτερα. Εκτός από τις εργασίες, που φιλοξενούνται μόνιμα στις στήλες μας, συμπεριλαμβάνονται η παρουσίαση της 1ης Ταξιαρχίας ΚΔ-ΑΛ, χρηστικά θέματα για τα εν ενεργεία και εν αποστρατεία στελέχη (π.χ. παροχών, υγείας, οικονομικών κ.λπ.), καθώς επίσης και ενδιαφέροντα ένθητα.

Ξεκινώντας την ανάγνωση με την 1η ΤΑΞ ΚΑΔ-ΑΛ «Ελ Αλαμείν», γνωρίζουμε τον ιστορικό Σχηματισμό των Ειδικών Δυνάμεων, που εκφράζει δυναμικά σήμερα την αποφασιστικότητα και την ψυχική δύναμη για νικηφόρο αγώνα σε οποιοσδήποτε συνθήκες. Ακολουθεί το όραμα και οι ενέργειες του πρώτου κυβερνήτη της Ελλάδας για τη θεμελίωση και οργάνωση της Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων, η οποία εορτάζει το 2018 τα 190 χρόνια από την ίδρυσή της. Στη συνέχεια η πάντα επίκαιρη και ενδιαφέρουσα θεματολογία σχετικά με την ενάσκηση της Διοίκησης αναλύεται ως προς τις διαφορετικές μορφές της για την αντιμετώπιση νέων προκλήσεων, ενώ η εξιστόρηση της μάχης της Δοϊράνης, που είχε ιδιαίτερη σημασία για την εξέλιξη των επιχειρήσεων του Α΄ ΠΠ, αντιδιαστέλλεται με τον Υβριδικό Πόλεμο της σύγχρονης εποχής ως προς τον τρόπο σκέψης, οργάνωσης και δράσης στο πεδίο των επιχειρήσεων. Τέλος μία «υπενθύμιση» με αναφορά στη διαχρονική αξία της Ελληνικής Γλώσσας, για να μας θυμίσει πόσο, ως κληρονόμοι της, καλούμαστε να περισώσουμε την ομορφιά της στη καθημερινή μας ζωή.

Στο πλούσιο από ένθητα περιοδικό μας, περιλαμβάνονται το πρώτο μέρος του βιβλίου Στρατιωτικές Οικογένειες του 424 ΓΣΝΕ, ενός καινοτόμου πονήματος, απόσταγμα της στρατιωτικής ψυχιατρικής εμπειρίας στον ελληνικό χώρο, συλλεκτικά - ιστορικής σημασίας άρθρα της Γενικής Στρατιωτικής Επιθεώρησης, όπως ακριβώς δημοσιεύτηκαν στους τόμους του περιοδικού το 1926, καθώς και το φυλλάδιο Κοινωνικής Προσφοράς του ΓΕΣ (έτους 2017) που αποτυπώνει το πολύπλευρο κοινωνικό έργο που προσφέρει ο Στρατός Ήρας σε όλη την ελληνική επικράτεια.

Τέλος, θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε ότι είμαστε πάντα στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε πρόταση βελτίωσης του Περιοδικού· γι' αυτό μη διστάσετε να επικοινωνήσετε μαζί μας.

Σας ευχόμαστε έναν ευχάριστο αναγνωστικό περίπατο.

Περιεχόμενα

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

σελ. **8**

1^η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ ΚΔ – ΑΛ «ΕΛ ΑΛΑΜΕΪΝ»

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

σελ. **18**

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

ΘΕΜΕΛΙΩΤΗΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΕΥΕΛΠΙΔΩΝ

Αντγος ε.α. Χρήστος Σ. Φωτόπουλος

σελ. **32**

**ΜΟΡΦΕΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ: ΜΙΑ ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΕΚ ΤΩΝ ΕΣΩ
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΙΕΡΑΡΧΙΑ, ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΑΠΟΣΤΟΛΗ
ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΕΣΩ ΔΙΚΤΥΟΥ ΟΜΑΔΩΝ**

Αγός (ΜΧ) ε.α. Λάμπρος Χ. Καφίδας

σελ. **54**

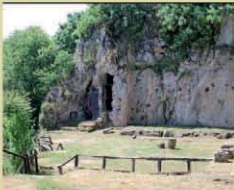
Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΔΟΪΡΑΝΗΣ

Ταξχος ε.α. Ιωάννης Γεμεντζής

σελ. **70**

ΥΒΡΙΔΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ (HYBRID WARFARE)

Αγός (ΑΣ) Σπυρίδων Σολδάτος

σελ. **78**

**Η ΑΣΥΓΚΡΙΤΗ ΟΜΟΡΦΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΓΑΛΕΙΟΝ
ΠΟΥ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΕΙ ΑΝΑ ΤΟΥΣ ΑΙΩΝΕΣ ΣΤΟΥΣ ΛΑΟΥΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΗΣ**

Ταξχος ε.α. Παντελής Γιαννακόπουλος

ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

σελ. **86**

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

σελ. **96**

Στρατιωτικές Οικογένειες

Το βιβλίο *ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ* αποτελεί ένα καινοτόμο πόνημα της συγγραφικής ομάδας των Αξιωματικών-στελεχών του Ψυχιατρικού Τομέα του 424 ΓΣΝΕ που έχει πρωτίστως σκοπό να ενημερώσει τα στελέχη του Στρατού Ήφρας και τα μέλη των οικογενειών τους για την ψυχική κατάσταση της οικογένειας. Είναι μια επιστημονική εργασία, απόσταγμα

της στρατιωτικής ψυχιατρικής εμπειρίας στον ελληνικό χώρο, που απευθύνεται σε όλους μας, τους στρατιωτικούς, τα μέλη των οικογενειών των στρατιωτικών και σε όποιον ειδικό ή μη. Δίνει πλαίσιο γνώσεων, προβληματισμού και κατευθύνσεις εξεύρεσης λύσεων και αποτελεί σε ένα βαθμό και εγχειρίδιο αυτοβοήθειας.

Με ένα μη απορριπτικό, αλλά τεκμηριωμένο λόγο, προτείνονται βελτιώσεις και εναλλακτικοί τρόποι διαχείρισης των δυσχερειών, τόσο για αυτούς που σε κάθε περίπτωση εκπροσωπούν την υπηρεσία όσο επίσης για τα στελέχη και τα μέλη των οικογενειών μας. Όχι μόνον οι νυν υπηρετούντες αλλά και οι επερχόμενοι συνάδελφοι, καθώς και οι αναγνώστες εκτός στρατού θα βρουν στα κεφάλαια αυτού του βιβλίου βοήθειες, διεξόδους ή συμβουλές για τις δυσκολίες που ίσως αντιμετωπίζουν.

Λόγω μεγάλου ενδιαφέροντος που είχε το πρώτο κεφάλαιο στο προηγούμενο τεύχος μας, πολλοί αναγνώστες μάς ζήτησαν να ολοκληρωθεί συντομότερα το βιβλίο. Έτσι αποφασίστηκε τα οκτώ κεφάλαια του βιβλίου να διανεμηθούν σε τρία μέρη. Σ' αυτό το τεύχος, λοιπόν, θα βρείτε τα τρία πρώτα κεφάλαια «Η Συζυγία», «Ο Συναισθηματικός Κύκλος μιας Μετάθεσης» και «Ανατροφή των Παιδιών και Μεταθέσεις».

Γενική Στρατιωτική Επιθεώρησης

Σε αυτό το ένθετο επιδιώκουμε μια αναδρομή στο παρελθόν και στη θεματολογία του περιοδικού παρουσιάζοντας δύο άρθρα της *Γενικής Στρατιωτικής Επιθεώρησης*, όπως ακριβώς αυτά δημοσιεύθηκαν το 1926. Τα θέματα που επιλέχθηκαν έχουν διαχρονικό και συλλεκτικό χαρακτήρα δίνοντας την ευκαιρία για σκέψη και σύγκριση με τις σύγχρονες απόψεις και αντιλήψεις. Η ψηφιοποίηση των άρθρων από τους τόμους του

περιοδικού, που τηρούνται στο αρχείο μας, αποδείχτηκε άκρως απαιτητική και συνάμα ενδιαφέρουσα εργασία, λόγω της ιδιαιτερότητας που παρουσιάζει η γραφή και η γλώσσα της τότε εποχής σε σχέση με το σήμερα.

Στο πρώτο άρθρο «Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΦΕΔΡΟΥ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΥ», με αφορμή την ανακήρυξη του 2017 ως «Έτος Εφέδρων και Εθνοφυλάκων» από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, αποδεικνύεται ιστορικά η σπουδαιότητα του έφεδρου αξιωματικού στην ειρήνη και τον πόλεμο και πώς η παράλειψή του μπορεί να έχει ολέθρια αποτελέσματα, γεγονός που αποδείχθηκε κατά τους πολέμους που προηγήθηκαν της συγγραφής του άρθρου.

Στο δεύτερο άρθρο «Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΩΣ ΟΡΓΑΝΟΝ ΠΟΛΕΜΟΥ», ο συγγραφέας προβαίνει σε ενδελεχή εξέταση του ανθρώπου ως ψυχοσωματική οντότητα. Αναλύει λεπτομερώς την ανθρώπινη φύση σε ό,τι αφορά την ακούσια και εκούσια συμπεριφορά και εξηγεί πώς λειτουργεί το στράτευμα, πώς η μάζα και ο δημαγωγός και πώς συγκεκριμένα ο Έλληνας στρατιώτης, για να οδηγήσει τον αναγνώστη σε μια προσωπική εκτίμηση σχετικά με την μόρφωση και την εκπαίδευση που πρέπει να έχει ο στρατιώτης, ώστε να είναι ικανός να φρουρήσει την ασφάλεια και την τιμή της πατρίδας του.

Το έμβλημα της Ταξιαρχίας απεικονίζει ένα ξίφος πλαισιωμένο από πτέρυγες. Το ξίφος συμβολίζει τον ελαφρύ και αθόρυβο οπλισμό των καταδρομικών τμημάτων και οι πτέρυγες συμβολίζουν τη δυνατότητα των αεροκίνητων ενεργειών για την εκτέλεση των αποστολών. Υποδηλώνουν δε το αήττο των Δυνάμεων Καταδρομών. Στο άνω μέρος του εμβλήματος υπάρχει το ρητό «Ο Τολμών Νικά» που προτρέπει τον Έλληνα Καταδρομέα να είναι τολμηρός, καθόσον η τόλμη είναι ο βασικότερος παράγοντας της νίκης. Το έμβλημα αυτό σχεδιάστηκε από στελέχη του Ιερού Λόχου κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, με πρότυπο το έμβλημα των SAS (Special Air Service's) της Μ. Βρετανίας.

1^η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ ΚΑΤΑ-ΑΜ

«ΕΛ ΑΝΑΜΕΙΝ»

Ιστορικά Στοιχεία

Η 1^η Ταξιαρχία ΚΔ-ΑΛ είναι «απόγονος» της 1^{ης} και της 2^{ης} Ταξιαρχίας Καταδρομών, οι οποίες συγκροτήθηκαν για πρώτη φορά τον Απρίλιο του 1949, η μεν 1^η Ταξιαρχία Καταδρομών έχοντας υπό διοίκηση τις Α΄ και Β΄ Μοίρες Καταδρομών και τον 1^ο Λόχο Διαβιβάσεων, η δε 2^η τις Γ΄, Δ΄ και Ε΄ Μοίρες Καταδρομών και τον 2^ο Λόχο Διαβιβάσεων.

Η πολεμική δράση των παραπάνω Ταξιαρχιών ταυτίζεται με τη λαμπρή δράση των Α΄, Β΄, Γ΄, Δ΄ και Ε΄ Μοιρών Καταδρομών, οι οποίες έλαβαν μέρος στις επιχειρήσεις Ηπείρου, Δυτικής και Ανατολικής Μακεδονίας, Ρούμελης, Θεσσαλίας, Πελοποννήσου και Ευβοίας, κατά τη χρονική περίοδο από τον Απρίλιο 1947 μέχρι τον Δεκέμβριο 1949. Κατά τις επιχειρήσεις αυτές οι συνολικές απώλειες ήταν 16 Αξιωματικοί και 190 Οπλίτες.

Για την παραπάνω πολεμική δράση και συμμετοχή στις επιχειρήσεις, οι Πολεμικές Σημαίες των Μοιρών Καταδρομών τιμήθηκαν με μεγάλες διακρίσεις, όπως το Χρυσούν Αριστείο Ανδρείας, ο Πολεμικός Σταυρός Α΄ Τάξης και το Διακριτικό Αγώνα Διάσωσης Ιερών Οσίων Φυλής (ΔΑΔΙΟΦ). Με το πέρας των επιχειρήσεων οι παραπάνω Ταξιαρχίες διαλύθηκαν.

Τον Δεκέμβριο του 1950 οι Δυνάμεις Καταδρομών αναδιοργανώθηκαν και οι Β΄, Γ΄, Δ΄ και Ε΄ Μοίρες Καταδρομών, μαζί με το 480 ΤΔΒΚ, υπήχθησαν στη Διοίκηση Δυνάμεων Καταδρομών (ΔΔΚ), η οποία αποτελούσε Μεγάλη Μονάδα ισότιμη με Ανεξάρτητη Ταξιαρχία. Με διαταγές του ΓΕΣ η Διοίκηση Δυνάμεων Καταδρομών (ΔΔΚ) μετονομάσθηκε αρκετές φορές και το 1966 κατέληξε σε 1^ο Σύνταγμα Καταδρομών (1^ο ΣΚΔ) με τις Β΄, Δ΄ και Ε΄ Μοίρες Καταδρομών. Μέχρι το 1978, το 1^ο ΣΚΔ υπαγόταν στη ΔΚΔ/ΓΕΣ, από το 1978 μέχρι 31 Ιουλ 1988 στην ΙΙΙ ΜΕΔ, από 1 Αυγ 1988 μέχρι 31 Δεκ 1997 στο Γ΄ ΣΣ και από 1 Ιαν 1998 στο Β΄ ΣΣ.

Το 1^ο ΣΚΔ, από 1 Ιαν 2003, αναδιοργανώθηκε σε 1^η ΤΑΞ ΚΔ-ΑΛ και υπήχθησαν σ΄ αυτήν οι 1^η και 2^η Μοίρες Αλεξιπτωτιστών, μετά τη διάλυση του 2^{ου} Συντάγματος Αλεξιπτωτιστών (2^{ου} ΣΑΛ) και από 26 Σεπ 2005 υπή-

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

Θεμελιωτής της Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων

Αφιέρωμα για τα 190 χρόνια από την ίδρυση της Σχολής

Αντιστράτηγος ε.α. Χρήστος Σ. Φωτόπουλος
Επίτιμος Γενικός Επιθεωρητής Στρατού

Με την άφιξη του αείμνηστου Κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια στην Ελλάδα (7 Ιανουαρίου 1828) άρχισαν, όπως είναι γνωστό, αλλά και συνεχίστηκαν σε όλο το χρονικό διάστημα που κυβέρνησε τη χώρα (1828-1831) οι άοκνες και σοβαρές προσπάθειες από μέρους του για τη θεμελίωση και σωστή λειτουργία ενός νέου αστικού κράτους δυτικού τύπου, του πρώτου στη νεότερη ιστορία του Ελληνικού Έθνους. Παρά την τραγική όντως εικόνα που παρουσίαζε ολόκληρη η χώρα, τα ερείπια που είχαν σωρευτεί παντού από τον πολυετή και αιματηρό απελευθερωτικό Ιερό Αγώνα των Ελλήνων που συνεχιζόταν ακόμη στην Πελοπόννησο και τη Στερεά Ελλάδα, αλλά και τις ανυπέρβλητες –πολλές φορές– οικονομικές δυσχέρειες, τέθηκαν πολύ σύντομα με επιμονή, υπομονή και μεθοδικότητα τα θεμέλια για τη δόμηση όλων εκείνων των απαραίτητων θεσμών, που ήταν αναγκαίοι για την εύρυθμη λειτουργία ενός ευνομούμενου ελεύθερου κράτους, της τότε “Ελληνικής Πολιτείας”. Ένας από τους πλέον σοβαρούς θεσμούς του νεοσύστατου τότε κράτους ήταν οι Ένοπλες Δυνάμεις του και ιδιαίτερα τα Στρατεύματα Ήφρας (Τακτικά και Άτακτα), τα οποία εξ αρχής παρουσίαζαν σοβαρά προβλήματα ηγεσίας, οργάνωσης, εφοδιασμού, πειθαρχίας και ηθικού.

Ο ιδρυτής της Στρατιωτικής
Σχολής Ευελπίδων,
Κυβερνήτης της Ελλάδας,
Ιωάννης Καποδίστριας.

Η απόφαση του Κυβερνήτη για την ίδρυση και λειτουργία της ΣΣΕ

Σκοπός και επιδιώξεις του σε σχέση με το τότε Τακτικό Σώμα

Ο Κυβερνήτης, έχοντας την πεποίθηση ότι η ελευθερία, η ανεξαρτησία και η εδαφική ακεραιότητα της χώρας στηριζόταν –όπως και σήμερα– στις Ένοπλες Δυνάμεις της, προχώρησε αμέσως, παρά τις αντιδράσεις –μερικές φορές δικαιολογημένες– ορισμένων οπλαρχηγών με την ιδιότυπη νοοτροπία του καπετάνιου, στη λήψη σοβαρών μέτρων για την αναδιοργάνωση τόσο των Άτακτων Στρατευμάτων, τα οποία μετονόμασε πολύ σύντομα σε «Χιλιαρχίες», όσο και του υπό τον Γάλλο Συνταγματάρχη Κάρολο Φαβιέρο, μικρού σε δύναμη Τακτικού Σώματος, με παράλληλη εξασφάλιση των δυνατοτήτων για τη συνέχιση των πολεμικών επιχειρήσεων τόσο στην Πελοπόννησο κατά των, υπό τον Ιμπραήμ Πασά, αιγυπτιακών στρατευμάτων όσο και στη Στερεά Ελλάδα κατά των Οθωμανών. Ταυτόχρονα, αναζήτησε τον πιο κατάλληλο τρόπο δημιουργίας ικανών και μορφωμένων νέων αξιωματικών για την απαραίτητη στελέχωση ενός στρατού αναγκαίου για την αποτελεσματική προστασία των μελλοντικών συνόρων της χώρας αλλά και για την εμπέδωση του αισθήματος τάξης και ασφάλειας στο εσωτερικό της, αφού τα μέχρι τότε στελέχη του στρατού (Έλληνες και ξένοι) παρουσίαζαν, και δικαιολογημένα, πανσπερμία προέλευσης, ηλικίας, στρατιωτικής εκπαίδευσης, επαγγελματικής κατάρτισης, επιστημονικής μόρφωσης και, το κυριότερο, έλλειψη στρατιωτικής νοοτροπίας.

Η ιδιόμορφη εκείνη κατάσταση από πλευράς στελεχών του στρατεύματος θα αντιμετωπιζόταν στο μέλλον και προοδευτικά με την άμεση συγκρότηση και λειτουργία ενός «Λόχου Προγυμναστών» (αξιωματικών εκπαιδευτών), ενός πρώιμου δηλαδή

Μορφές της Διοίκησης: μια πρόκληση εκ των έσω παραδοσιακή ιεραρχία, διοίκηση με βάση την αποστολή & διοίκηση μέσω δικτύου ομάδων¹

Λγός (ΜΧ) ε.α. Λάμπρος Χ. Καφίδας, Επιθεωρητής-Ελεγκτής Δημόσιας Διοίκησης, Οικονομολόγος, Περιφερειολόγος, Αναλυτής - Μεταπτυχιακό Διεθνών Σχέσεων (Μ.Α.) ειδ. Διεθνή Πολιτική Οικονομία, Εκπαιδευτής στο πρόγραμμα «Διοίκηση μέσω Στόχων» του ΕΚΔΔΑ/ΙΝΕΠ

Η ενάσκηση της διοίκησης μπορεί να προσλάβει διαφορετικές μορφές, ανάλογα με το σύστημα στο οποίο θα επιλεγεί να εφαρμοστεί. Ο συγκεντρωτικός ή ο αποκεντρωτικός τρόπος διοίκησης είναι ένα δίλημμα που αφορά όλους τους οργανισμούς, είτε πρόκειται για στρατιωτικές μονάδες είτε για δημόσιους οργανισμούς και ιδιωτικές επιχειρήσεις. Ιστορικά και προκειμένου να ξεπεραστούν οι προκλήσεις στην οργάνωση και την αποτελεσματικότητα που θέτει κάθε εποχή, έχουν αναπτυχθεί τρεις βασικές μορφές ή συστήματα διοίκησης: η ιεραρχική

¹Ο όρος «διοίκηση μέσω δικτύου ομάδων» αποτελεί ελεύθερη μετάφραση του αγγλικού όρου "network centric (enabled) command" και στο παρόν χρησιμοποιείται ισοδύναμα με τον όρο «διοίκηση μέσω δικτύων» ή «διοίκηση βασισμένη σε δίκτυα».

διοίκηση (αυστηρή εκτέλεση διαταγών ανωτέρων), η διοίκηση με βάση την αποστολή (μεταβίβαση εξουσίας και πρωτοβουλίας προς τα κάτω) και –πιο πρόσφατα– η διοίκηση μέσω δικτύων (αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και ανεξαρτησία ομάδων). Εδώ, θα περιγραφούν οι βασικές αρχές και προϋποθέσεις που χαρακτηρίζουν και τα τρία αυτά είδη διοίκησης, με μια οπτική που εστιάζει στην επιλεκτική αξιοποίηση καθεμίας μορφής, αναλόγως του σκοπού και του επιχειρησιακού περιβάλλοντος.

Η διοίκηση αποτελεί τον πυρήνα κάθε ανθρώπινης δραστηριότητας και ως τέτοια χαρακτηρίζεται από την αντίθεση που ορίζουν η λογική και το συναίσθημα υπό το πρίσμα της ανάγκης για σταθερότητα και ασφάλεια μέσα σε έναν εξ ορισμού αβέβαιο κόσμο. Είναι μια έννοια ευρεία και γενική και ως εκ τούτου ο τρόπος που γίνεται αντιληπτή ποικίλει αναλόγως του πεδίου εφαρμογής της. Δίνοντας ένα απλό ορισμό θα λέγαμε ότι: *«Διοίκηση είναι ο συντονισμός ανθρώπων για την επίτευξη ενός σκοπού, αξιοποιώντας τα διατιθέμενα μέσα αποτελεσματικά και αποδοτικά»*. Ειδικά, στη στρατιωτική ορολογία η διοίκηση συνδυάζεται πάντα με τις έννοιες του ελέγχου και των επικοινωνιών, αναδεικνύοντας τις δυο βασικές προϋποθέσεις για την άσκησή της. Κατ' αυτόν τον τρόπο, διοίκηση *«είναι η άσκηση της εξουσίας και η διεύθυνση από τον διοικητή στις δυνάμεις που διαθέτει προς εκτέλεση της αποστολής. Η Διοίκηση και ο Έλεγχος υλοποιούνται μέσω του “Συστήματος Διοίκησης κι Ελέγχου”»*. Το ΣΔΕ είναι ένα ολοκληρωμένο σύστημα που περιλαμβάνει δόγμα, δομή, διαδικασίες, προσωπικό, εξοπλισμό, μέσα και επικοινωνίες, που παρέχει στις διοικήσεις όλων των επιπέδων, επίκαιρα και επαρκή δεδομένα για τη σχεδίαση, την κατεύθυνση και τον έλεγχο των ενεργειών τους (Δόγμα Στρατού Ξηράς, 2014). Η όλη φιλοσοφία της διοίκησης διέπεται από βασικές αρχές που είναι και οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την επιτυχή άσκησή της, ανεξάρτητα αν το σύστημα διοίκησης αφορά τις Ένοπλες Δυνάμεις, τον δημόσιο τομέα ή τον κόσμο της οικονομίας και των επιχειρήσεων.²

- 1 Δημιουργία κλίματος αμοιβαίας εμπιστοσύνης εντός και αναμεταξύ των ομάδων
- 2 Κοινή αντίληψη καταστάσεων και κατανόηση του σκοπού
- 3 Έγκαιρη λήψη και κοινοποίηση αποφάσεων
- 4 Πειθαρχία και υπακοή στην εκτέλεση των διαταγών
- 5 Επιμερισμός ευθυνών κι αρμοδιοτήτων
- 6 Εναρμονισμένη ανάληψη πρωτοβουλίας και αποδοχή (συνετού) ρίσκου.

²Είτε ακόμη και τις τρομοκρατικές οργανώσεις που δεν θα είχαν καταφέρει τα τρομοκρατικά χτυπήματα, αν δεν είχαν αυτά τα χαρακτηριστικά, ανεξάρτητα από τα κενά ασφαλείας και ισχύος.

Η Μάχη της Δοϊράνης

Πολιτικοστρατιωτική κατάσταση

Κατά την έναρξη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, η ελληνική κυβέρνηση επέλεξε να τηρήσει στάση ουδετερότητας. Η απόφαση αυτή, απότοκη της συμφωνίας της πολιτικής και πολιτειακής ηγεσίας της χώρας, προήλθε από την αποφυγή της ανάμειξης των Μεγάλων Δυνάμεων στο βαλκανικό σύστημα ισορροπίας που είχε προκύψει από τη συνθήκη του Βουκουρεστίου.¹ Ταυτόχρονα, όμως, η ελληνική κυβέρνηση είχε υποσχεθεί στη Σερβία ότι, σε περίπτωση που η Βουλγαρία στρεφόταν εναντίον της, θα ενεργοποιούσε ελληνοσερβική συνθήκη συμμαχίας που είχε συναφθεί στις 19 Μαΐου/1 Ιουνίου 1913.² Έτσι, με τη Σερβία

¹ ΓΕΣ/ΔΙΣ, *Επίτομη Ιστορία της Συμμετοχής του Ελληνικού Στρατού στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο 1914-1918* (στο εξής: *Επίτομη Ιστορία της Συμμετοχής του Ελληνικού Στρατού*), Αθήνα 1993, 6, 17.

² Η χρήση διπλής ημερομηνίας οφείλεται στο γεγονός ότι η Ελλάδα μέχρι το 1923 χρησιμοποιούσε το

να βρίσκεται ήδη σε πόλεμο με τις Κεντρικές Δυνάμεις και τη Βουλγαρία να προετοιμάζεται να εμπλακεί στη σύρραξη στο πλευρό τους, η κατάσταση γινόταν αρκετά περίπλοκη και οι εστίες αντιθέσεων και προστριβών, όσον αφορά τη στάση της Ελλάδας στα τεκταινόμενα, δεν άργησαν να εμφανιστούν.

Τον Σεπτέμβριο του 1915 αποβιβάστηκαν στη Θεσσαλονίκη αγγλογαλλικά στρατεύματα για την ενίσχυση του Σερβικού Στρατού. Η Αντάντ (Entente) υποστήριξε ότι σύμφωνα με το ισχύον διεθνές δίκαιο είχε δικαίωμα να αποστειλεί δυνάμεις στο «ουδέτερο» ελληνικό έδαφος. Με τον τρόπο αυτό, δημιουργήθηκε το «Μακεδονικό Μέτωπο» του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Η τήρηση πλέον ουδετερότητας από μέρους της Ελλάδας αποτέλεσε σημείο τριβής μεταξύ του Βασιλιά Κωνσταντίνου Α΄ και του Πρωθυπουργού Ελευθέριου Βενιζέλου. Η παράταξη του Βενιζέλου υποστήριξε την έξοδο στον πόλεμο με την πλευρά της Αντάντ, καθώς πίστευε ότι η Βρετανία θα παρέμενε κυρίαρχη στην Εγγύς Ανατολή, ανεξάρτητα από την έκβαση του πολέμου. Ο Βασιλιάς και οι υποστηρικτές του υποστήριζαν τη διαρκή ουδετερότητα της χώρας, ανεξάρτητα από την αλλαγή της στρατηγικής κατάστασης στα Βαλκάνια.

Η διαφωνία αυτή κατέληξε σε εθνικό διχασμό, ο οποίος επέφερε πολλά δεινά στη χώρα. Η Ελλάδα χωρίστηκε σε δύο στρατόπεδα, του Βενιζέλου και του Κωνσταντίνου, και απέκτησε πλέον και δύο κυβερνήσεις, την κυβέρνηση της Αθήνας και την κυβέρνηση της Θεσσαλονίκης. Στις 26 Σεπτεμβρίου/9 Οκτωβρίου 1916 ο Ελευθέριος Βενιζέλος, μαζί με τον Παύλο Κουντουριώτη και τον Παναγιώτη Δαγκλή, εγκαταστάθηκε στη Θεσσαλονίκη, όπου ανέλαβε την αρχηγία της Εθνικής Άμυνας και σχημάτισε επαναστατική κυβέρνηση, η οποία αναγνωρίστηκε από την Αντάντ.

Η επαναστατική κυβέρνηση διέθεσε στο πλευρό της Αντάντ τις στρατιωτικές δυνάμεις που συγκρότησε στην περιοχή. Από τον Σεπτέμβριο του 1916, η προσωρινή κυβέρνηση του Ελευθέριου Βενιζέλου στη Θεσσαλονίκη είχε οργανώσει τρεις μεραρχίες, τη Μεραρχία Σερρών, τη Μεραρχία Αρχιεπαύλου και τη Μεραρχία Κρήτης.³ Μετά την κήρυξη του πολέμου στις Κεντρικές Αυτοκρατορίες, οι προσπάθειες για την ανασυγκρότηση του Στρατού επιταχύνθηκαν, με αποτέλεσμα το πρώτο εξάμηνο του 1918 η Ελλάδα να έχει παρατάξει στο πλευρό των Συμμάχων δέκα μεραρχίες. Οι συγκεκριμένες μονάδες επιστρατεύτηκαν και εκπαιδεύτηκαν σε μικρό χρονικό διάστημα και εντάχθηκαν στη συνέχεια στις υπόλοιπες συμμαχικές δυνάμεις του Μακεδονικού Μετώπου.

Ο Ελληνικός Στρατός, συμμετέχοντας με όλες του τις δυνάμεις κατά το τελευταίο επτάμηνο του πολέμου, διακρίθηκε ιδιαίτερα για τον ηρωισμό και το πνεύμα της αυτοθυσίας του και δικαιολογημένα απέσπασε τον θαυμασμό και τα συγχαρητήρια των συμμαχικών διοικήσεων. Ιδιαίτερα θετική υπήρξε η συμμετοχή των ελληνικών δυνάμεων στη γενική συμμαχική επίθεση για τη διάσπαση του Μακεδονικού Μετώπου.

παλαιό (Ιουλιανό) ενώ οι σύμμαχοι το νέο (Γρηγοριανό) ημερολόγιο. Η πρώτη ημερομηνία αναφέρεται στο παλαιό και η δεύτερη στο νέο ημερολόγιο. Επισημαίνεται ότι η απλή ημερομηνία αναφέρεται στο παλαιό ημερολόγιο.

³Υπήρχε πρόβλεψη για τη συγκρότηση και μιας τέταρτης μεραρχίας, της Θεσσαλονίκης, με στρατεύσιμους από τη Μακεδονία, βλ. ΓΕΣ/ΔΙΣ, *Ο Ελληνικός Στρατός κατά τον Πρώτον Παγκόσμιο Πόλεμον 1914-1918. Η Ελλάς και ο Πόλεμος εις τα Βαλκάνια 1914-1918* (στο εξής: *Η Ελλάς και ο Πόλεμος εις τα Βαλκάνια*), τόμος πρώτος, Αθήνα 1958, 178-181.

ΥΒΡΙΔΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

HYBRID WARFARE

Λγός (ΑΣ) Σπυρίδων Σολδάτος, MA in International Relations and European Studies, University of Nicosia, Πτυχιούχος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιά

Ο πόλεμος είναι ένα φαινόμενο το οποίο συνεχώς εξελίσσεται και αλλάζει μορφές, προσαρμοζόμενο κάθε φορά στην πραγματικότητα και τις ιδιαιτερότητες της κάθε εποχής. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο μεγάλος θεωρητικός του πολέμου Carl von Clausewitz, **«κάθε εποχή έχει τις δικές της μορφές πολέμου, τις δικές της περιοριστικές συνθήκες και τις δικές της προκαταλήψεις»**.¹ Η νέα δομή του διεθνούς συστήματος, μετά την κατάρρευση της ΕΣΣΔ, η αύξηση της σημασίας των μη κρατικών δρώντων στο διεθνές σύστημα και η ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας δημιούργησαν τις προϋποθέσεις για την ανάδειξη μια νέας μορφής συγκρούσεων.

¹Carl von Clausewitz, *Περί του Πολέμου*, Θεσσαλονίκη: Βάνιας, 1999, 347-348.

Αυτό το νέο είδος πολέμου που έχει αρχίσει να εμφανίζεται κυρίως την τελευταία δεκαετία είναι ο Υβριδικός Πόλεμος (Hybrid Warfare), που αποτελείται από έναν συνδυασμό συμβατικών επιχειρήσεων και ανορθόδοξου πολέμου (irregular warfare).² Έτσι, τα όρια μεταξύ συμβατικού και ανορθόδοξου πολέμου δεν είναι πλέον διακριτά,³ πράγμα που δυσχεραίνει την αναγνώριση και αντιμετώπιση των απειλών από τα κράτη. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αυτού του νέου είδους συγκρούσεων αποτελούν ο Πόλεμος του Λιβάνου, το 2006, οι Ρωσικές επιχειρήσεις στην Ουκρανία, το 2014, και ο Συριακός εμφύλιος πόλεμος με την εμπλοκή του Ισλαμικού Κράτους.

Προς μια νέα γενιά πολέμου

Η πρακτική του συνδυασμού άλλων μορφών πολέμου για την υποβοήθηση των συμβατικών επιχειρήσεων δεν είναι αποκλειστικά μια σύγχρονη ιδέα. Στο παρελθόν, υπήρξαν συγκρούσεις στις οποίες έγινε συνδυασμός άτακτων δυνάμεων και ανορθόδοξων μεθόδων, παράλληλα με τους συμβατικούς τακτικούς στρατούς. Στην Αμερικανική Επανάσταση (1775-1783) ο George Washington χρησιμοποίησε έναν συνδυασμό τακτικού στρατού με τις άτακτες δυνάμεις της πολιτοφυλακής.⁴ Κατά την περίοδο των Ναπολεόντειων Πολέμων, στον Πόλεμο της Χερσονήσου (1807-1814), ο Βρετανός Στρατάρχης Arthur Wellesley⁵ κατάφερε να επικρατήσει των υπέρτερων αριθμητικά γαλλικών δυνάμεων, συνδυάζοντας τις συμβατικές επιχειρήσεις του τακτικού του στρατού με τη δράση των Ισπανών ανταρτών στα μετόπισθεν των Γάλλων. Ο Βρετανός Στρατάρχης Edmund Allenby, κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, για την υποστήριξη των επιχειρήσεων εναντίον των οθωμανών στην Παλαιστίνη χρησιμοποίησε τις άτακτες δυνάμεις των Αράβων, υπό την καθοδήγηση του T. E. Lawrence, για να προσβάλει τις γραμμές ανεφοδιασμού του οθωμανικού στρατού.⁶

Όμως, μέχρι και το τέλος του Ψυχρού Πολέμου, παρά τη σταδιακή ανάδειξη και άλλων μη συμβατικών μορφών, ο συμβατικός πόλεμος αποτελούσε την κυρίαρχη μορφή σύγκρουσης σε διεθνές επίπεδο. Η καθιέρωση ενός μονοπολικού συστήματος περιόρισε σημαντικά την επιλογή του πολέμου μεταξύ των κρατών με την κλασική έννοια ενώ παράλληλα άρχισε να αυξάνεται υπέρμετρα η επιρροή διαφόρων μη κρατικών δρώντων, όπως τρομοκρατικές οργανώσεις, επαναστατικά κινήματα και διεθνείς εγκληματικές οργανώσεις. Αποτέλεσμα αυτών των συγκυριών ήταν η αναζήτηση νέων μορφών πολέμου που θα παρέκαμπε την κυριαρχία των συμβατικών στρατιωτικών δυνάμεων στο κλασικό γραμμικό πεδίο μάχης. Έτσι, αναδεικνύεται η χρησιμότητα των ανορθόδοξων επιχειρήσεων και

²Frank G. Hoffman, "Hybrid Warfare and challenges", *Joint Force Quarterly*, no. 52, 1st quarter 2009, 36.

³Robert Hon Wilkie, "Hybrid Warfare", *Air & Space Power Journal* 23, no. 4, Winter 2009, 13.

⁴Alex Deep, "Hybrid War: Old Concept, New Techniques", *Small Wars Journal*, 2 Mar 2015.

⁵Γνωστότερος ως Duke of Wellington, νικητής του Ναπολέοντα στο Βατερλό.

⁶Wilkie, "Hybrid Warfare", 15.

Η ΑΞΥΓΚΡΙΤΗ ΟΜΟΡΦΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΓΑΛΕΙΟ ΠΟΥ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΕΙ ΑΝΑ ΤΟΥΣ ΑΙΩΝΕΣ ΣΤΟΥΣ ΛΑΟΥΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΗΣ

«ΕΙ ΘΕΟΙ ΔΙΑΛΕΓΟΝΤΑΙ,
ΤΗΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΓΛΩΤΤΗ ΧΡΩΝΤΑΙ»
Κικέρων, 106-43 π.Χ., Ρωμαίος ρήτορας και πολιτικός

Ταξχος ε.α. Παντελής Γιαννακόπουλος

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας του βορειοελλαδικού χώρου υπάγονται οι Νομοί Ημαθίας με πρωτεύουσα τη Νάουσα, Πέλλας με πρωτεύουσα την Έδεσσα, Πιερίας με πρωτεύουσα την Κατερίνη, Κιλκίς με πρωτεύουσα το Κιλκίς, Θεσσαλονίκης με πρωτεύουσα τη Θεσσαλονίκη, Χαλκιδικής με πρωτεύουσα τον Πολύγυρο και Σερρών με πρωτεύουσα τις Σέρρες. Πλησίον του Δήμου Νάουσας, στους πρόποδες του Βερμίου, βρίσκεται ο ιερός χώρος της Μίεζας σε ένα παραδεισένιο τοπίο, πλαισιωμένος με οργιώδη βλάστηση και τρεχούμενα νερά. Ο χώρος είχε επιλεγεί για να αποτελέσει τη βάση του εκπαιδευτικού ορμητηρίου του Αριστοτέλους και των γόνων των αριστοκρατικών οικογενειών της Μακεδονίας και ταυτιζόταν απολύτως με τις προδιαγραφές του μεγάλου διδασκάλου για τη Σχολή στην οποία θα δίδασκε. Πράγματι, στον χώρο αυτό ο μέγιστος φιλόσοφος δίδαξε το μεγαλείο της κλασικής ελληνικής σκέψης και τα ιδανικά της πλατωνικής φιλοσοφίας στον Αλέξανδρο τον αποκληθέντα αργότερα Μέγα, γιο του Βασιλιά της Μακεδονίας Φιλίππου Β΄.

Μίεζα Ν. Ημαθίας

Η συνάντηση των τριών προσωπικοτήτων Φιλίππου-Αριστοτέλους-Αλεξάνδρου έμελε να επηρεάσει καθοριστικά το μέλλον της ανθρωπότητας. Από το 343 π.Χ. μέχρι το 340 π.Χ., ο Αριστοτέλης μύπησε τους εκλεκτούς σπουδαστές στη Φιλοσοφία, την Ποίηση, την Πολιτική και Ρητορική τέχνη, χρησιμοποιώντας προς τούτο το πλέον αμάχητο εργαλείο του αρχαίου κόσμου: την ελληνική γλώσσα. Τους μίλησε επίσης για την ψυχή, τις αισθήσεις, τη μνήμη και την ανάμνηση, τη γένεση των ζώων και των φυτών, τις φυσικές επιστήμες, τον ηθικό πολιτικό λόγο, ακολουθώντας πάντα την περιπατητική μέθοδο διδασκαλίας και απαντώντας

Μέθοδοι διακοπής του **καπνίσματος**

Άρθρο από ΓΕΣ/ΔΥΓ
Ανθλγός (ΥΝ) Χρήστος Αλεξίδης, 401 ΓΣΝΑ

STOP

Σήμερα ο υπολογισμός των καπνιστών παγκοσμίως ανέρχεται στο 1,1 δισεκατομμύριο. Περίπου 80.100.000 νέοι άνθρωποι παγκοσμίως αρχίζουν το κάπνισμα σε νέα βάση. Ο αριθμός αυτός θα αυξηθεί σε 1,6 δισεκατομμύρια έως το έτος 2025, εάν οι τρέχουσες τάσεις συνεχιστούν. Στις ανεπτυγμένες χώρες οι επιπτώσεις του καπνίσματος στην υγεία ευθύνονται για 2.000.000 θανάτους τον χρόνο και στις αναπτυσσόμενες για 1.000.000 θανάτους. Κάθε τσιγάρο που καπνίζεται υπολογίζεται ότι αφαιρεί κατά μέσο όρο πέντε λεπτά από τη ζωή του καπνιστή. Επίσης έχει υπολογιστεί ότι κάθε 10 δευτερόλεπτα ένας άνθρωπος πεθαίνει εξαιτίας του τσιγάρου. Σε παγκόσμια κλίμακα, ο ετήσιος αριθμός θανάτων εξαιτίας του καπνίσματος θα είναι το 2025 περίπου 10.000.000.

Η Ελλάδα έχει το υψηλότερο ποσοστό καπνιστών στη Δυτική Ευρώπη μεταξύ των άλλων ευρωπαϊκών κρατών και ένα από τα υψηλότερα ποσοστά στον κόσμο. Συγκεκριμένα το 49,9% των ανδρών και το 30,8 των γυναικών άνω των 18

ετών καπνίζουν σε καθημερινή βάση.

Το κάπνισμα θεωρείται χρόνια νόσος ενώ παράλληλα χαρακτηρίζεται και ως εξάρτηση αντιμετωπίσιμη μεν αλλά με ταυτόχρονη κινητοποίηση καπνιστών και θεραπευόντων.

Βασικά σκαλοπάτια για να σταματήσετε το κάπνισμα

Αν είστε καπνιστές, το πιο σημαντικό βήμα για να βελτιώσετε την υγεία σας είναι να σταματήσετε το κάπνισμα.

1ο: Η δύσκολη απόφαση

Ο καπνός είναι τοξικός και προκαλεί σοβαρές παθήσεις. Το κάπνισμα σκοτώνει, προκαλεί εξάρτηση, εξάρτηση κυρίως από τη νικοτίνη, ψυχολογική και φαρμακολογική. Ψυχολογική διότι συνδέεται με επαναλαμβανόμενες κινήσεις, όπως είναι η αναζήτηση του πακέτου και του αναπτήρα, το άναμμα του τσιγάρου, οι εισπνοές και εκπνοές του καπνού, το σβήσιμο κ.λπ. Τα χαρακτηριστικά της φαρμακολογικής και ψυχολογικής εξάρτησης από τη νικοτίνη είναι τα ίδια με εκείνα που χαρακτηρίζουν την εξάρτηση από τα παράνομα ναρκωτικά, όπως η ηρωίνη και η κοκαΐνη. Το κάπνισμα βλάπτει και τους γύρω σας· το λεγόμενο παθητικό κάπνισμα.

2ο: Η πράξη

Η θέληση και η αποφασιστικότητα είναι το μυστικό της επιτυχίας.

3ο: Η συντήρηση

- Σχεδιάστε από πριν πώς θα αντιδράσετε σε δύσκολες κοινωνικές καταστάσεις.

- Κάντε πράγματα που σας ευχαριστούν.

Τοξικότητα του τσιγάρου

Στον καπνό του τσιγάρου συναντώνται 4.000 χημικές ενώσεις, μεταξύ των οποίων 40 καρκινογόνες ουσίες, όπως η φορμαλδεύδη, το υδροκυάνιο, το κάδμιο και άλλα βαριά μέταλλα.

Η κύρια ουσία που ευθύνεται για την εξάρτηση που αναπτύσσεται από τον καπνό είναι η νικοτίνη. Η τοξική της δράση είναι μέτρια συγκριτικά με την τοξικότητα των υπόλοιπων συστατικών του καπνού.

Το μονοξειδίο του άνθρακα, όπως και η νικοτίνη, δεν έχουν καρκινογόνο δράση, ενώ η πίσσα είναι ένωση πολλών ουσιών, μερικές από τις οποίες είναι καρκινογόνες (πολυκυκλικό και αρωματικό υδρογονάνθρακες).

Μετά την απομάκρυνση της νικοτίνης και της υγρασίας, αυτό που απομένει ουσιαστικά είναι η **πίσσα**. Πρόκειται για ένωση πολλών και καρκινογόνων ουσιών, έχει σκούρο χρώμα και κολλώδη υφή. Επικάθεται στους βλεννογόνους του στόματος, των πνευμόνων, του στομάχου και του εντέρου, συμβάλλοντας στην πρόκληση καρκίνου αυτών των περιοχών αλλά και στην εκδήλωση εμφυσήματος, χρόνιων αναπνευστικών ή και άλλων παθήσεων.

Νοσηρότητα και συχνησιμότητα τσιγάρου με παθήσεις

Μεγάλος είναι ο αριθμός των νοσημάτων που σχετίζονται αιτιολογικά με τη χρήση του τσιγάρου. Διαπιστώνεται ότι κακοήθη νεοπλασμάτα, καρδιαγγειακά νοσήματα, καθώς και χρόνιες αποφρακτικές πνευμονοπάθειες (χρόνια βρογχίτιδα, πνευμονικό εμφύσημα, βρογχικό άσθμα) έχουν συσχετιστεί με τη χρήση του τσιγάρου. Το κάπνισμα ευθύνεται ακόμη για την πρόκληση πολλών άλλων νοσημάτων και διαταραχών πολλαπλών συστημάτων του οργανισμού, όπως του πεπτικού, μυοσκελετικού και συνδεδεικτού ιστού, νοσήματα του ουροποιητικού/γεννητικού συστήματος, νοσήματα νευρικού συστήματος και αισθητηρίων οργάνων. Επιβράδυνση των γνωστικών λειτουργιών, καταστροφή του ανοσοποιητικού συστήματος και πρόκληση αναπηρίας αποτελούν συνέπεια προβλημάτων υγείας που σχετίζονται με το κάπνισμα.

Στρατιωτικά Οικήματα

Εντός του 2017 παραδόθηκαν προς χρήση 108 διαμερίσματα ανά την επικράτεια, για την κάλυψη στεγαστικών αναγκών, κατά περίπτωση, οικογενειών στελεχών και σπουδαστών σε Στρατιωτικές Σχολές.

A/A	ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ - ΠΕΡΙΟΧΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	ΣΤΡΔΟ «ΚΩΤΤΑ» - ΘΕΣ/ΝΙΚΗ	26 (22+4)	10 Ξενώνες
2	ΚΑΑΥ ΑΓ. ΤΡΙΑΔΟΣ - ΘΕΣ/ΝΙΚΗ	19 (6+13)	
3	ΣΤΡΔΟ «ΝΤΑΛΙΠΗ» - ΘΕΣ/ΝΙΚΗ	8	
4	ΣΤΡΔΟ «ΜΠΕΛΙΑ (401 ΓΣΝΑ) - ΑΘΗΝΑ	3	Ξενώνες
5	ΣΤΡΔΟ «ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ» - ΛΟΥΤΡΑΚΙ	12	
6	ΛΑΦ ΤΡΙΠΟΛΗΣ	2	Ξενώνες
7	ΣΤΡΔΟ «ΒΑΚΗ» - ΧΙΟΣ	3	
8	Ν. ΜΕΓΙΣΤΗ	6	
9	ΠΡΩΗΝ ΑΝΕΝΕΡΓΑ ΚΕΝΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	29	
	ΣΥΝΟΛΟ	108	

Είναι σε εξέλιξη η κατασκευή - ανακαίνιση 169 διαμερισμάτων ανά την επικράτεια.

A/A	ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ - ΠΕΡΙΟΧΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ
1	ΣΤΡΔΟ «ΑΡΓΕΝΤΗ» - ΧΙΟΣ	4
2	ΛΑΦ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	2
3	ΛΑΦ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ (ΙΣΟΓΕΙΟ ΠΡΩΗΝ ΚΤΗΡΙΟΥ ΟΔΟΝΤ. - ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΥ)	3
4	ΣΤΡΔΟ «ΔΗΜΟΥΛΑ» - ΛΗΜΝΟΣ	8
5	ΣΤΡΔΟ «ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ» - ΛΗΜΝΟΣ	3
6	ΣΤΡΔΟ «ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ» - ΛΗΜΝΟΣ	2
7	ΣΤΡΔΟ «ΤΣΙΜΟΥΡΗ» - ΛΗΜΝΟΣ	4
8	ΣΟΕΠΟΠ ΜΥΡΙΝΑΣ - ΛΗΜΝΟΣ	3
9	Ν. ΜΕΓΙΣΤΗ	4
10	ΣΤΡΔΟ «ΚΑΡΛΟΒΑΣΙΤΗ» - ΣΑΜΟΣ	4
11	ΣΤΡΔΟ «ΠΟΛΥΖΩΝΗ» - ΛΕΣΒΟΣ	6
12	ΣΤΡΔΟ «ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΥ» - ΚΩΣ	4
13	ΣΤΡΔΟ «ΒΕΛΙΣΣΑΡΙΟΥ» - ΙΩΑΝΝΙΝΑ	12
14	ΣΤΡΔΟ «ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ» - ΚΙΛΚΙΣ	13

15	ΣΤΡΔΟ «ΣΤΕΦΑΝΙΔΗ» – ΞΑΝΘΗ (ΚΤΗΡΙΟ ΠΑΛΑΙΩΝ ΜΑΓΕΙΡΕΙΩΝ)	4
16	ΣΤΡΔΟ «ΣΤΕΦΑΝΙΔΗ» – ΞΑΝΘΗ (ΠΡΩΗΝ ΔΙΟΙΚΗΤΗΡΙΟ XXV ΤΘΤ)	4
17	ΣΤΡΔΟ «ΣΤΕΦΑΝΙΔΗ» – ΞΑΝΘΗ (ΠΡΩΗΝ ΚΤΗΡΙΟ ΛΔΒ XXV ΤΘΤ)	4
18	ΣΤΡΔΟ «ΣΤΕΦΑΝΙΔΗ» – ΞΑΝΘΗ (ΠΡΩΗΝ ΚΤΗΡΙΟ ΙΣ XXV ΤΘΤ)	4
19	ΣΤΡΔΟ «ΜΗΛΙΔΩΝΗ» – ΣΟΥΦΛΙ	12
20	ΣΤΡΔΟ «ΠΑΤΣΟΥΚΑ» – ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗ	10
21	ΣΤΡΔΟ «ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ» – ΟΡΕΣΤΙΑΔΑ	12
22	ΣΤΡΔΟ «ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ» – ΛΟΥΤΡΑΚΙ	2
23	ΣΤΡΔΟ «ΦΑΚΙΝΟΥ» – ΑΘΗΝΑ	4
24	ΛΑΦ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	2
25	ΛΑΦ ΝΑΥΠΛΙΟΥ	3
26	ΣΤΡΔΟ «ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ» – ΟΡΕΣΤΙΑΔΑ	6
27	ΣΤΡΔΟ «ΠΑΤΣΟΥΚΑ» – ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗ	8
28	ΣΤΡΔΟ «ΠΑΡΑΣΧΟΥ» – ΚΟΜΟΤΗΝΗ	8
29	ΣΤΡΔΟ «ΚΑΡΛΟΒΑΣΙΤΗ» – ΣΑΜΟΣ	7
30	ΣΤΡΔΟ «ΠΟΛΥΖΩΝΗ» – ΛΕΣΒΟΣ	7
ΣΥΝΟΛΟ		169

Βρεφονηπιακοί Σταθμοί

➔ Εντός του 2017 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες και τέθηκαν σε λειτουργία 2 νέοι βρεφονηπιακοί σταθμοί στην Αθήνα και τα Τρίκαλα.

➔ Είναι σε εξέλιξη διαδικασίες δημοπράτησης έργου για την επέκταση του βρεφονηπιακού σταθμού ΞΑΝΘΗΣ, το οποίο χρηματοδοτείται μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων/Εθνικό Σκέλος.

Αναβάθμιση Υποδομών 401 ΓΣΝΑ

Στο πλαίσιο υλοποίησης του σχεδιασμού αναβάθμισης των υποδομών του 401 ΓΣΝΑ:

- Εκτελέσθηκαν εργασίες που αφορούν στην ανακαίνιση – διαμόρφωση, κατά περίπτωση, Κλινικών, Μονάδων, Γραμματειών (ε.ε. – ε.α. στελεχών, επιτόμων και μελών), καθώς και υποστηρικτικών δομών του νοσοκομείου.
- Είναι σε εξέλιξη διαδικασίες δημοπράτησης των ακολούθων έργων, τα οποία χρηματοδοτούνται μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων/Εθνικό Σκέλος:
 - Διαμόρφωση εξωτερικών ιατρείων στην πρώην Νευρολογική Κλινική.
 - Ανακατασκευή της Κλινικής 5B.
 - Εγκατάσταση εφεδρικού συστήματος παροχής ηλεκτρικής ενέργειας ισχύος 1250 KVA.
- Έχουν ήδη εκπονηθεί ή είναι σε εξέλιξη η εκπόνηση, κατά περίπτωση, τεchnοοικονομικές μελέτες – μελέτες δημοπράτησης με αντικείμενο την εκτέλεση αριθμού έργων, τα οποία αποσκοπούν στη βελτίωση των παροχών υγείας, καθώς και της λειτουργίας του νοσοκομείου.
- Είναι σε εξέλιξη διαδικασίες για την εκτέλεση των ακολούθων έργων, μέσω δωρεάς του Ιδρύματος «ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ»:
 - Προμήθεια Γραμμικού Επιταχυντή και διαμόρφωση των απαραίτητων κτηριακών υποδομών για την τοποθέτηση αυτού.
 - Αναβάθμιση υπάρχοντος μαγνητικού τομογράφου.

Μέριμνα Προσωπικού

➔ Στο πλαίσιο της συνεχούς φροντίδας της Υπηρεσίας για το ανθρώπινο δυναμικό, που αποτελεί το πολυτιμότερο οπλικό της σύστημα, το έτος 2018 ανακηρύχθηκε ως «Έτος Μέρимνας Προσωπικού» από το ΥΠΕΘΑ, σύμφωνα με την Ημερήσια Διάταξη της 1ης Ιαν 18 του κ. ΥΕΘΑ.

➔ Κατά τη διάρκεια του 2018 πρόκειται να αναδειχθεί το έργο του προσωπικού, να πραγματοποιηθούν εκδηλώσεις στις οποίες θα συμμετέχουν και οι οικογένειές του αλλά και να αναληφθούν στοχευμένες δράσεις με τη λήψη μέτρων για τη διευκόλυνση της καθημερινότητάς του, προκειμένου να του δοθεί η δυνατότητα να συνδυάσει τις οικογενειακές του υποχρεώσεις με την απειρίσπαστη εκτέλεση της αποστολής του. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη Συντήρηση, Ανακαίνιση και Εξωραϊσμό των Στρατιωτικών Οικημάτων.

➔ Πλέον των παραπάνω η Υπηρεσία, στο πλαίσιο αντιμετώπισης του προβλήματος που έχει δημιουργηθεί στα στελέχη, που δεν εγκρίθηκε η απόσπασση των, υπηρετούντων σε λοιπά Υπουργεία πλην ΥΠΕΘΑ, συζύγων τους στη Φρουρά που εκείνα υπηρετούν, διαβίβασε τα εν λόγω αιτήματα στα αρμόδια υπουργεία/υπηρεσίες. Είναι σε εξέλιξη η αποστολή των απαντήσεων βάσει των οποίων ενημερώνονται προσωπικά τα ενδιαφερόμενα στελέχη.

➔ Παράλληλα, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τις υφιστάμενες διαταγές:

➤ Εγκρίθηκε η χορήγηση μειωμένου ωραρίου εργασίας και ειδικής άδειας 30 ημερών σε στελέχη προστάτες ΑΜΕΑ.

➤ Συνεχίστηκε η αυτοπρόσωπη ή τηλεφωνική επικοινωνία με τον κ. Α/ΓΕΣ, στελεχών προς επίλυση προβλημάτων που τους απασχολούν σε προσωπικό και υπηρεσιακό επίπεδο.

ΓΕΣ/Β1 (ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΝΙΜΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ)

Περισσότερα θέματα
μέριμνας προσωπικού
στην ιστοσελίδα
www.army.gr

ΣΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΕΣ που ακολουθούν περιλαμβάνονται συγγράμματα γενικών και ειδικών γνώσεων επί στρατιωτικών και εγκυκλοπαιδικών θεμάτων Ελλήνων και ξένων συγγραφέων, αντίτυπα των οποίων διατίθενται προς πώληση.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ	ΤΙΤΛΟΣ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΕΤΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ	ΑΣΙΑ €
1	70	Κατασκοπεία	1970	0.59
2	84	Ιστορία Σταυροφοριών - Τόμος Γ΄	1976	0.88
3	92	Προβλήματα Πολέμου στην Αρχαία Ελλάδα	1981	0.88
4	97	Ήπειρος Προμαχούσα	1982	0.88
5	100	Γ΄ Παγκόσμιος Πόλεμος (Τζον Χάκκετ)	1983	1.17
6	108	Ο Επιτήδειος Ουδέτερος	1985	1.17
7	109	Ο Μ. Αλέξανδρος και η ΔΜ του Μακεδονικού Στρατού	1986	0.88
8	110	Παντουρκισμός	1986	0.88
9	111	Το δικαίωμα να είσαι άνθρωπος - Τόμος Γ΄	1986	1.03
10	113	Ιστορία Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου - Τόμος Α΄	1988	0.88
11	116	Διοίκηση και Ηγεσία (Δνση Μελετών ΓΕΣ)	1988	0.44
12	117	Πρακτικές Οδηγίες Δκσης Μικρών Κλιμακίων (Δνση Μελετών ΓΕΣ)	1988	0.15
13	118	Διοικητική	1988	0.29
14	121	Οι Γερμανικές Εκστρατείες στα Βαλκάνια (Κέντρο Ιστορίας των Η.Π.Α.) (Μετάφραση - Απόδοση Αντγου ε.α. Νικόλαου Κολόμβα)	1994	0.88
15	122	Προσωπικός Υπολογιστής (Τχη Παν. Βαχαβιόλου)	1989	0.29
16	125	Οι Επικίνδυνοι Άνδρες - Τόμος Α΄ (Αντγου ε.α. Χρήστου Φωτόπουλου)	1994	2.93
17	126	Οι Επικίνδυνοι Άνδρες - Τόμος Β΄ (Αντγου ε.α. Χρήστου Φωτόπουλου)	1995	2.93
18	128	Το Ημερολόγιο μιας Καταστροφής (Μετάφραση Υπτγου ε.α. Κων/νου Κανακάρη)	1996	2.05
19	129	Στρατιωτική Επιθεώρηση 1883-1884	1995	1.47
20	130	Θεματικό Ευρετήριο Μελετών Στρατιωτικής Επιθεώρησης και Συγγραμάτων 1981-1995	1996	1.47
21	132	Διεθνείς Συμφωνίες, Συνθήκες και Συμβάσεις (Υπτγου Γεωργίου Γκορέζη)	2000	0.88
22	133	Ο Πόλεμος και οι Άνθρωποι (Στγού Dereney) Ανατύπωση Εκδόσεως της Στρατιωτικής Επιθεώρησης Ιουλίου 1939	1998	4.40
23	134	Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων 1828-1998 - Τόμος Α΄ (Αντγου ε.α. Χρήστου Φωτόπουλου)	1997	2.35
24	135	Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων 1828-1998 - Τόμος Β΄ (Αντγου ε.α. Χρήστου Φωτόπουλου)	1998	2.35

25	136	Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων 1828-1998 - Τόμος Γ' (Αντγου ε.α. Χρήστου Φωτόπουλου)	1998	2.35
26	137	Πακτωλός γνώσεων, παροιμιών και γνωμικών	2000	1.47
27	138	Εγχειρίδιο του Καλού Διοικητού (Αντγου ε.α. - Νομικού Θεοδώρου Λ. Γούλα)	2000	1.47
28	139	Θεματικό Ευρετήριο Μελετών (1991-2001) & Ευρετήριο Συμπληρωματικών Εκδόσεων (1991-2001)	2002	4.00
29	ΔΙΑΦ. 2	Το Σύνταγμα της Ελλάδος	1986	0.08
30	ΔΙΑΦ. 21	«Ωδές» του Α. Κάλβου	1992	7.34
31	ΔΙΑΦ. 29	Η Έμμεσος Στρατηγική (Β. Η. Liddell Hart)	2001	2.93

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΕΣ/ΔΙΣ (ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΡΑΤΟΥ)

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ	ΤΙΤΛΟΣ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΕΤΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ	ΑΞΙΑ €
1	1	Ο Μακεδονικός Αγώνας και τα γεγονότα στη Θράκη (1904-1908)	1988	3.52
2	2	Επιχ/σεις κατά των Τούρκων σε Μακεδονία και ν. Αιγαίου, 1912 (Α')	1988	2.35
3	3	Επιχειρήσεις κατά των Τούρκων στην Ήπειρο (1912/13) (Β')	1992	3.48
4	4	Ο Ελληνικός Στρατός κατά τους Βαλκανικούς Πολέμους (1912-14) (Γ')	1992	4.7
5	5	Επίτομη Ιστορία Βαλκανικών Πολέμων (1912/13)	1987	1.76
6	8	Η Ελλάς και ο Πόλεμος στα Βαλκάνια	1958	1.59
7	9	Η συμμετοχή της Ελλάδας στον Πόλεμο (1914-1918)	2012	2.09
8	10	Επίτομη Ιστορία της Συμμετοχής του Ελληνικού Στρατού στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο	1994	3.23
9	11	Το Ελληνικό Εκστρατευτικό Σώμα στη Μεσημβρινή Ρωσία (1919)	1955	7.44
10	13	Ο Ελληνικός Στρατός στη Σμύρνη	1957	2.47
11	14	Επιχειρήσεις Φιλαδέλφειας - Προύσσης - Ουσάκ	1957	2.05
12	15	Επιχειρήσεις Φιλαδέλφειας - Προύσσης - Ουσάκ (σχεδιαγράμματα)	1957	1.17
13	16	Επιθετικά Επιχειρήσεις Δεκ 1920-Μαρ 1921	1957	9.61
14	16	Επιθετικά Επιχειρήσεις Δεκ 1920-Μαρ 1921	1963	1.76
15	17	Επιχειρήσεις Ιουνίου-Ιουλίου 1921	2012	2.75
16	18	Επιχειρήσεις προς Άγκυρα (Μέρος Α') 1921	1965	1.76
17	18	Επιχειρήσεις προς Άγκυρα (Μέρος Α') 1921	2012	2.71
18	19	Επιχειρήσεις προς Άγκυρα (Μέρος Β') 1921	1965	1.76
19	20	Τα προ της Τουρκικής Επιθέσεως γεγονότα Σεπ 1921-Αυγ 1922	2012	2.44
20	21	Το Τέλος της Μικρασιατικής Εκστρατείας, Α' Τόμος (Υποχωρ. Αγώνες Α' και Β' Σ.Σ.)	2012	3.22
21	22	Το Τέλος της Μικρασιατικής Εκστρατείας, Β' Τόμος	2012	2.50
22	23	Επιχειρήσεις εις Θράκη (1919-1923)	1969	9.75
23	27	Αίτια και Αφορμές Ελληνοϊταλικού Πολέμου	2016	1.85

24	28	Ιταλική Εισβολή 1940	2012	3.06
25	29	Ελληνική Αντεπίθεση 1940	2012	2.11
26	30	Χειμερινές Επιχειρήσεις - Ιταλική Επίθεση Μάρτιος 1941	2012	1.74
27	31	Αγώνες εις Ανατολική Μακεδονία και Θράκη (1940/41)	1956	1.76
28	31	Αγώνες εις Ανατολική Μακεδονία και Θράκη (1940/41)	2012	2.80
29	32	Το Τέλος μιας Εποποιίας Απρίλιος 1941	1959	14.62
30	33	Η Μάχη της Κρήτης 1941	1961	2.20
31	33	Η Μάχη της Κρήτης 1941	2012	1.76
32	34	Επίτομη Ιστορία Ελλ./Ιταλ.-Ελλ./Γερμ. Πολέμου (1940-1941)	2012	1.62
33	40	Το Ελληνικό Εκστρατευτικό Σώμα στην Κορέα 1950-55	1977	1.47
34	45	Η Υγειονομ. Υπηρεσία κατά τη Μικρασιατική Εκστρατεία (1919/22)	2012	2.17
35	46	Η προς Πόλεμον Προπαρασκευή του Ελληνικού Στρατού (1923-1940)	1969	10.96
36	47	Ανεφ/σμοί-Μεταφοραί κατά τη Μικρασιατική Εκστρατεία (1919/22)	1967	2.64
37	48	Εφοδ/μοί του Στρατού σε Όπλα και Πυρ/κά ΠΖ-ΠΒ (1940/41)	1982	1.17
38	49	Η Υγειονομική Υπηρεσία κατά τον Πόλεμο 1940/41	1982	0.88
39	50	Ευρετήριο Πολεμικών Γεγονότων Ελληνικού Έθνους	1989	2.05
40	51	Αγώνες και Νεκροί του Ελληνικού Στρατού, 1940/45	1989	7.92
41	56	Ο Ελληνοτουρκικός Πόλεμος 1897	1993	3.23
42	57	Η Ειρηνευτική Αποστολή στη Σομαλία	1996	2.49
43	58	Ο Ελληνικός Στρατός στη Μέση Ανατολή, 1941/45 (Ελ Αλαμείν-Ρίμινι-Αιγαίο)	1996	2.64
44	59	Αρχεία Εθνικής Αντίστασης (1941-1944), 8 τόμοι	1998	28.00
45	60	Αρχεία Εμφυλίου Πολέμου (1944-1949), 16 τόμοι	1998	52.00
46	61	Ιστορία του Ελληνικού Στρατού	1997	2.35
47	62	Η Ελληνική Δύναμη στην Αλβανία (ΕΛΔΑΛ) (Απρ-Αυγ 1997)	1998	2.35
48	63	A Concise History of the Balkan Wars 1912-1913	1998	2.93
49	64	An Index of Events in the Military History of Greek Nation	1998	2.93
50	65	An Abridged History of the Greek-Italian & Greek-German War, 1940/41	1997	2.93
51	66	Ο Βορειοηπειρωτικός Αγώνας	1997	2.93
52	67	An Abridged of the Hellenic Army Participation in the World War I	1999	3.37
53	68	History of the Hellenic Army 1821-1997	1999	4.25
54	69	Στρατιωτική Οργάνωση & Πολεμική Τέχνη των Αρχαίων Ελλήνων	1999	9.68
55	71	Η Συνοπτική Ιστορία του Γενικού Επιτελείου Στρατού (1901-2001)	2001	6.93
56	73	Επίτομη Ιστορία της Εκστρατείας στη Μικρά Ασία, 1919-1922	2002	8.65
57	73	Επίτομη Ιστορία της Εκστρατείας στη Μικρά Ασία, 1919-1922	2012	2.13
58	74	The Battle Of Crete	2002	10.07
59	75	Η Υγειονομική Υπηρεσία κατά τους Βαλκανικούς Πολέμους, 1912-1913	2002	7.52
60	76	The struggle for Macedonia and the events in Thrace, 1904-1908	2003	6.40

61	77	A Concise History of the Campaign in M. Asia, 1919-22	2004	16.20
62	78	Ιστορικές Ονομασίες Ενεργών Συνταγμάτων και Ταξιαρχιών (ΠΖ-ΤΘ-ΕΔ)	2004	12.40
63	79	Ιστορία της Οργάνωσης του Ελληνικού Στρατού, 1821-1954	2006	11.00
64	80	Ο Οπλισμός του Ελληνικού Στρατού (1866-2004)	2008	5.48
65	81	Ευρετήριο Αρχείου Καποδιστριακής Περιόδου: Στρατιωτικά Τεκμήρια (1827-1833)	2007	1.27
66	82	Concise History of the Hellenic Army General Staff	2007	4.35
67	83	Η Σημασία των Ιστορικών Αρχείων στην Αντικειμενική Συγγραφή της Ιστορίας-Φορείς που τηρούν Ιστορικά Αρχεία-Διαδικασίες Πρόσβασης στο Αρχειακό Υλικό	2009	1.89
68	84	Οι Ελληνοαμερικανοί Εθελοντές στην Εθνική Αντίσταση	2012	1.56
69	85	Η Συμβολή της Ελλάδας στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο	2009	4.16
70	86	Οι πολιτικο-στρατιωτικές σχέσεις Ελλάδας – Γαλλίας	2011	1.20
71	87	Οι κυριότερες μάχες του Ελληνικού Στρατού (1897-1955)	2012	1.21
72	88	Μνήμες Πολέμου 1897-1974	2012	3.64
73	89	Επιχείρηση Καλάβρυτα	2012	0.72
74	90	Στρατιωτική Οργάνωση και Πολεμική Τέχνη της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας	2013	3.31
75	91	Πρακτικά Ημερίδας για τα 100 Χρόνια από την Έναρξη των Βαλκανικών Πολέμων	2013	3.40
76	92	Το Εκστρατευτικό Σώμα της Ελλάδας στην Κορέα, (1950-1955), Τόμος Β΄, Συμπληρωματικοί Πίνακες Προσωπικού	2014	0.68
77	93	Σέξτου Ιουλίου Φροντίνου Στρατηγήματα	2015	0,96
78	301	The Northern Epirus Struggle	2002	6.79
79	94	The Warrior 's Ethos, the National Psyche and Soldierly	2016	1.79
80	95	Ο Ελληνικός Στρατός κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο	2017	1.75

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να προμηθευθούν τις παραπάνω εκδόσεις όλο το έτος, εκτός από τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο, κατόπιν συνεννόησης, από τα παρακάτω σημεία:

- ΤΥΕΣ/Β΄ Δνση, Λ. Μεσογείων 227-231, ΣΤΓ 1020 (Στρατόπεδο Παπάγου), τηλ: 210 655 2673.
- Γραφείο Ενημέρωσης Κοινού, Λ. Μεσογείων 227-231 (Υπουργείο Εθνικής Άμυνας), τηλ: 210 659 8661, 210 659 8666.
- ΕΚΕΜΣ Αθήνας (τηλ: 210 765 2478, 210 767 5495).
- Στρατιωτικό Πρατήριο 1^{ης} Στρατιάς.
- Στρατιωτικά Πρατήρια Κοζάνης, Βέροιας, Θεσσαλονίκης & Ξάνθης.

Η τιμή διάθεσης των βιβλίων σε τρίτους, πλην του προσωπικού του ΥΕΘΑ, προσαυξάνεται κατά 100%.

Ηλεκτρονικές δυνατότητες για τους συνδρομητές του Περιοδικού

Εφαρμογή Περιοδικού Στρατιωτική Επιθεώρηση

Η νέα εφαρμογή του Περιοδικού Στρατιωτική Επιθεώρηση λειτουργεί μέσα από την Ηλεκτρονική Πύλη Διαδικτυακών Υπηρεσιών του army.gr (bebeosis.army.gr) και απευθύνεται στα εν ενεργεία και εν αποστρατεία στελέχη του Στρατού Ή�ρας, καθώς και στους μαθητές Παραγωγικών Σχολών.

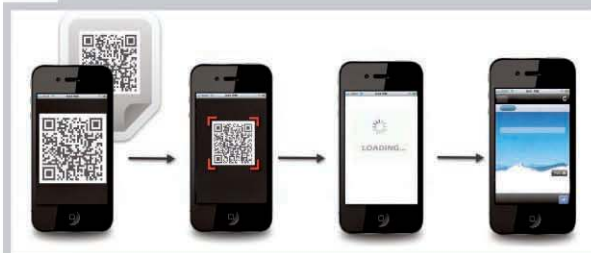
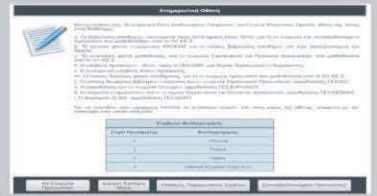
Ανάλογα με την κατηγορία που ανήκει ο συνδρομητής, έχει τις εξής δυνατότητες:

Τα εν ενεργεία στελέχη του ΣΞ μπορούν να διαχειρίζονται τη συνδρομή τους (εγγραφή-ανανέωση-διακοπή), να επιλέγουν τη μορφή περιοδικού που θέλουν να λαμβάνουν (έντυπο-CD-online) και να διαβάζουν το περιοδικό ηλεκτρονικά στο Διαδίκτυο, εφόσον είναι συνδρομητές.

Τα εν αποστρατεία στελέχη του ΣΞ μπορούν να διαβάζουν το περιοδικό ηλεκτρονικά στο Διαδίκτυο, εφόσον είναι συνδρομητές.

Οι μαθητές Παραγωγικών Σχολών του ΣΞ μπορούν να διαβάζουν το περιοδικό ηλεκτρονικά στο Διαδίκτυο Δωρεάν.

Επιπρόσθετα για τους λοιπούς συνδρομητές (ιδιώτες κ.λπ.), υπάρχει η δυνατότητα να αποστέλλεται το Περιοδικό με μορφή pdf, στο email που θα δηλώσουν.

QR CODES (Quick Response CODES)

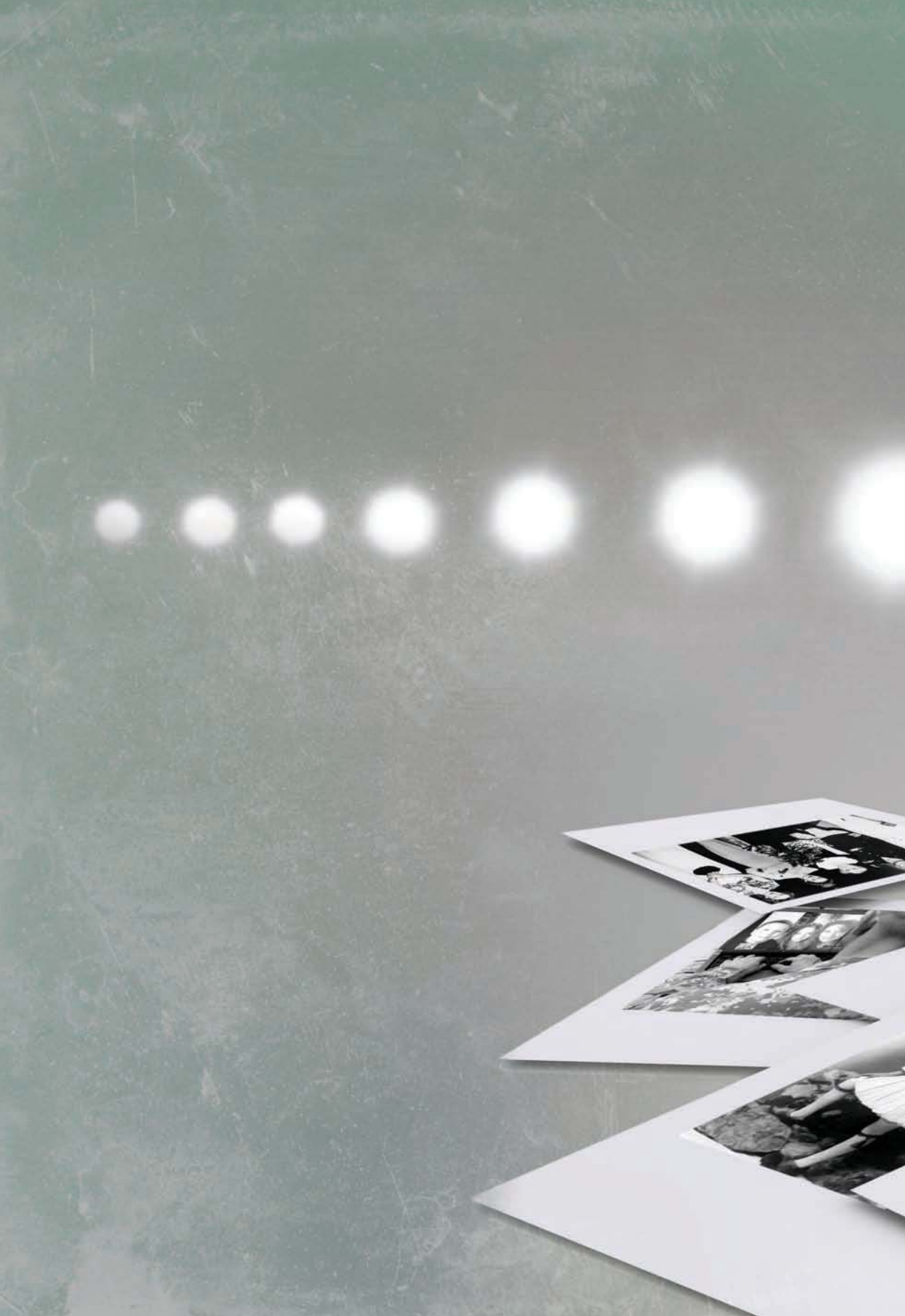
Η Στρατιωτική Επιθεώρηση εισάγει στα περιεχόμενά της το QR Code, ένα γραμμωτό κώδικα (barcode) δύο διαστάσεων, στον οποίο μπορεί να αποθηκευτεί π.χ. ένας

σύνδεσμος προς μια ιστοσελίδα, βίντεο κ.λπ.

Για τη σάρωση ενός QR Code, χρειάζεται μία ανάλογη εφαρμογή σε «έξυπνο» κινητό τηλέφωνο android ή iphone (smartphone) με σύνδεση ίντερνετ, που μετατρέπει την κάμερα του κινητού σε σαρωτή κώδικα QR.

Ο αναγνώστης, σκανάρωντας το QR Code που θα βρει μέσα στο Περιοδικό, έχει τη δυνατότητα να πλοηγείται αυτόματα στην ιστοσελίδα του θέματος και να έχει άμεσα στην οθόνη του κινητού πλήθος επιπρόσθετων πληροφοριών.

424 ΓΣΝΕ

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

ΜΕΡΟΣ Α΄ (ΚΕΦΑΛΑΙΑ 1-3)

Επιμέλεια
Αρχίατρος - Ψυχίατρος
Δρ. Παύλος Αχ. Νταφούλης

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΕΚΔΟΤΗΣ
ΓΕΣ/Δ3 (ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ)

Διευθυντής
Διεύθυνσης Ενημέρωσης και Δημοσίων Σχέσεων
Ταξχος Στυλιανός Μπούρλος

Τμηματάρχης 4^{ου} Τμήματος
Στρατιωτικών Εκδόσεων
Ανθλγός (ΑΜΧ) Νικόλαος Παναγογιαννόπουλος

Καταχώριση Συνδρομητών
Επχίας (ΠΖ) Ιωάννης Μουρκογιάννης

Επεξεργασία Φωτογραφίας
Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση
Μ.Υ. Βασιλική Κιρτζαλίδου
Μ.Υ. Ιωάννα Νικολαΐδη
Μ.Υ. Μαρία Ρέκκα

Εκτύπωση
ΤΥΕΣ

<http://www.army.gr>
e-mail: ekdosis@army.gr

*Αφιερώνεται
στους σιωπηλούς ήρωες...
στα μέλη των
στρατιωτικών οικογενειών*

Πίνακας Περιεχομένων

Πρόλογος κ. Α/ΓΕΣ	7
Προλογικό Σημείωμα Επιμελητού Έκδοσης	8
Συγγραφείς έκδοσης	9
Εισαγωγή	10
Κεφάλαιο 1° Η Συζυγία	14
Ένα Γενικό Μοντέλο Κατανόησης της Συζυγικής Σχέσης	14
Η Κρίση της Σύγχρονης Συζυγίας	16
Η Ιδιαιτερότητα της Συζυγίας του Στρατιωτικού	21
Η Ιδιαιτερότητα του Συζύγου Γυναίκας Στρατιωτικού	24
Κεφάλαιο 2° Ο Συναισθηματικός Κύκλος μίας Μετάθεσης	26
Γενική Θεώρηση	26
Στάδια	27
Η Προετοιμασία	29
Ο Αποχωρισμός	32
Η Επικοινωνία με την Μακράν Ευρισκόμενη Οικογένεια	39
Η Προσαρμογή	44
Πρακτικές συμβουλές	48
Οι Στρεσογόνες Καταστάσεις κατά την Μετάθεση	53
Η Επιστροφή και η Επανάσταση	59
Κεφάλαιο 3° Ανατροφή των Παιδιών και Μεταθέσεις	72
Οι Ερωτήσεις των Παιδιών και οι Απαντήσεις των Μεγάλων	72
Η Μη Μετακίνηση Όλης της Οικογένειας	78
Η Ανάθεση Ανατροφής Παιδιού σε Άλλους	81
Ο Στρατιωτικός ως Ψυχικά Απών Γονέας	84
Παιδιά Στρατιωτικών με Ψυχοσωματικά Προβλήματα Υγείας	87
Οι κυρώσεις για τα παιδιά των Στρατιωτικών	92
Συνοπτική Προτεινόμενη βιβλιογραφία	95

Θα διανεμηθούν με τα επόμενα τεύχη:

Κεφάλαιο 4° Διάφορες Μορφές Οικογένειας	
Όταν και οι Δύο στο Ζεύγος Είναι Στρατιωτικοί	
Αδέρφια Στρατιωτικοί	
Άτεκνη - Υπογόνιμη Οικογένεια	
Πολύτεκνη - Τρίτεκνη Οικογένεια	

Μονογονεϊκή Οικογένεια
Οικογένεια με Ένα παιδί
Οικογένεια με Μέλος με Σοβαρή Πάθηση Υγείας
Διαζύγιο ή Διάσπαση
Το Άγαμο Στέλεχος
Ευρύτερη Οικογένεια: • Μετάθεση και σχέση με γονείς
• Σχέσεις με τα Πεθερικά

Κεφάλαιο 5° Μεταθέσεις με Ιδιαιτερότητες

Στον Ελλαδικό Νησιωτικό Χώρο
Στην ΕΛΔΥΚ
Στον Έβρο
Στο Μεγάλο Αστικό Κέντρο
Στο Εξωτερικό
Στις Ειρηνευτικές Αποστολές

Κεφάλαιο 6° Ειδικές Καταστάσεις που Αφορούν το Στέλεχος στην Υπηρεσία

Η Διοίκηση
Επιχειρησιακό Στρες ή Στρες Μάχης
Σύνδρομο Επαγγελματικής Εξουθένωσης
Σχολεία των Ενόπλων Δυνάμεων και Οικογένεια
Μεταπτυχιακές Σπουδές Στελεχών και Οικογένεια
Άδειες Κυήσεως – Τοκετού
Ο Πατέρας στην Κύηση και στην Άδεια Ανατροφής Τέκνου
Μακρές Αναρρωτικές Άδειες

Κεφάλαιο 7° Υπηρεσιακές Παροχές που Επιδρούν στην Οικογένεια

Η Υγειονομική Περίθαλψη
Τα ΣΟΑ
Οι Στρατιωτικές Λέσχες
Τα Στρατιωτικά Πρατήρια
Τα ΚΑΑΥ
Οι Παιδικοί Σταθμοί
Οι Θερινοί Παιδικοί Σταθμοί

Κεφάλαιο 8° Στο Δεύτερο Ημίχρονο της Οικογενειακής Ζωής

Με Παιδιά Φοιτητές ή Ευρισκόμενα στο Εξωτερικό
Στελέχη με Παιδιά Κληρωτούς στις Ένοπλες Δυνάμεις
Στελέχη Παιδιά Στελεχών
Αποστρατεία για Προσωπικούς ή Υπηρεσιακούς Λόγους
Εν Ενεργεία Γηρατεία

Επίλογος

ΠΡΟΛΟΓΟΣ κ. Α/ΓΕΣ

Το βιβλίο *Στρατιωτική Οικογένεια*, αποτέλεσμα συλλογικής προσπάθειας του Αρχιάτρου Ψυχιάτρου Παύλου Νταφούλη και των συνεργατών του στο ψυχιατρικό τμήμα του 424 ΓΣΝΕ, ήδη από τον τίτλο του, προϋδεάζει ότι απευθύνεται σε μια ειδική κατηγορία αναγνωστών, αυτή των στρατιωτικών και των μελών της οικογένειάς τους.

Αποτελεί πολύτιμη, καινοτόμα και μοναδική στο είδος της συγγραφή ψυχοκοινωνικού ενδιαφέροντος, που με αριστοτεχνική δομή και τεκμηριωμένο λόγο, καταγράφει και προσεγγίζει πολύπλευρα την ιδιαιτερότητα της στρατιωτικής οικογένειας. Βασίζεται στα βιώματα της συντακτικής ομάδας, η οποία με τη διττή της ιδιότητα –του στρατιωτικού και του επιστήμονα ερευνητή– προτείνει εναλλακτικούς και βέλτιστους τρόπους στη διαχείριση των δυσχερειών που αντιμετωπίζουν τα μέλη της στρατιωτικής οικογένειας. Εκτιμώ ότι τόσο οι σημερινοί όσο και οι επερχόμενοι συνάδελφοι θα αναζητήσουν και θα εντοπίσουν στα κεφάλαια του βιβλίου πρακτικές διεξόδους και κατευθύνσεις, ώστε να προετοιμαστούν καλύτερα για τις δυσκολίες που πιθανόν να αντιμετωπίσουν στον απαιτητικό αλλά συνάμα υπερήφανο στρατιωτικό βίο.

Αξίζουν συγχαρητήρια στη συγγραφική ομάδα που μετουσίωσε σε χρηστικό εγχειρίδιο αυτοβοήθειας τις εμπειρίες και την επιστημονική γνώση, υποδηλώνοντας έμπρακτα το άοκνο ενδιαφέρον και την ανιδιοτελή προσφορά προς τον συνάδελφο στρατιωτικό, με σεβασμό και τιμή προς τον θεσμό που κατέχει εξέχουσα θέση στην ιεράρχηση των αξιών της ελληνικής κοινωνίας και πατρίδας. Είναι ένα βιβλίο αφιέρωμα στα περήφανα στελέχη του Στρατού και τις οικογένειές τους που με βλέμμα στο μέλλον, αισιοδοξία και γενναιοψυχία υπερνικούν τα εμπόδια και αποδίδουν νέες γενιές ανθρώπων με αρχές, αξίες, ιδανικά και άδολη αγάπη για την κοινωνία και την πατρίδα.

Καλή ανάγνωση

Η ανώνυμη Σπαρτιάτισσα μάνα των αρχαίων Λακεδαιμονίων πολεμιστών, η Ναταλία Δραγούμη, ως χήρα του εκλιπόντος Παύλου Μελά ή η γερόντισσα του 1940 που φωτογραφήθηκε να προπέμπει τον στρατιώτη που αναχωρεί για το μέτωπο είναι φυσιογνωμίες που υμνήθηκαν και αναδείχθηκαν ως μέλη οικογενειών μαχπτών στην ελληνική ιστορία. Σε καιρό ειρήνης, όμως, εκφράζονται συχνά προβληματισμοί από τις οικογένειες των στρατιωτικών. Δεν αισθάνονται ότι αναγνωρίζεται η δική τους δύσκολη ζωή, εξαιτίας του στρατιωτικού βίου και των συνεπειών του στην οικογενειακή ζωή. Αυτή ήταν η αφορμή για να αρχίσει η παρούσα συγγραφή.

Η στρατιωτική ψυχιατρική κλινική εμπειρία αποκτήθηκε κυρίως στην Ψυχιατρική Κλινική του 424 ΓΣΝΕ, με μία ομάδα άρτια επιστημονικά εκπαιδευμένων συναδέλφων αξιωματικών. Το έναυσμα για τη συγγραφή δόθηκε τον Σεπτέμβριο του 2014, με την έναρξη λειτουργίας του Ψυχιατρικού Τμήματος Εξωνοσοκομειακής Περίθαλψης του 424 ΓΣΝΕ, ενός Κέντρου Ψυχικής Υγείας, στο κέντρο της Θεσσαλονίκης, στις εγκαταστάσεις του παλαιού νοσοκομείου. Η ευγνωμοσύνη αναμείχθηκε με αίσθημα τιμής, καθώς απόστρατοι, εν ενεργεία μεγαλύτεροι και μικρότεροι συνάδελφοι στρατιωτικοί ψυχίατροι και αξιωματικοί ψυχιατρικές νοσηλεύτριες πλαισίωσαν την προσπάθεια της συγγραφής. Θερμές ευχαριστίες οφείλονται στον Επίατρο - Γενικό Ιατρό Τσαντίλα Απόστολο, ο οποίος κάλυψε το αντικείμενο της μετάθεσης στρατιωτικών στην Κύπρο.

Στα κεφάλαια που συνέγραψαν άλλοι συνάδελφοι, έγινε προσπάθεια ο κάθε συγγραφέας να έχει πέρα από την ιδιαίτερη επιστημονική εξειδίκευση και την εμπειρία, κατά τα μέτρα του δυνατού, στο περιβάλλον του Ελληνικού Στρατού σε σχέση με το θέμα το οποίο διαπραγματεύεται. Δεν γινόταν να γραφεί π.χ. το κεφάλαιο για την ιδιαιτερότητα των μεταθέσεων στον Έβρο από κάποιον που δεν υπηρέτησε ποτέ εκεί. Φυσικά ο καθένας έδωσε το προσωπικό του ύφος στο κείμενο.

Έγινε συστηματική προσέγγιση της διεθνούς βιβλιογραφίας, η οποία παρέχεται πλούσια πλέον και σε εκλαϊκευμένη μορφή στο διαδίκτυο. Ωστόσο αποφεύχθηκε η μεταπρατικού τύπου μετάφραση φυλλαδίων ή άρθρων. Οι αναλύσεις των στρατιωτικών επιστημόνων άλλων χωρών χρειάζονται κατάλληλη τροποποίηση και επεξεργασία για να μεταφερθούν στη δική μας πραγματικότητα. Κι αυτό διότι συχνά οι συνθήκες άλλων χωρών απέχουν πολύ από τις αντίστοιχες ελληνικές.

Ευχαριστίες οφείλονται στην Ιεραρχία για την αξιοποίηση αυτού του πονήματος, στη Διεύθυνση του 424 ΓΣΝΕ που στήριξε θερμά την προσπάθεια, στο προσωπικό του Ψυχιατρικού Τομέα, στους συντελεστές του εγχειρήματος της συγγραφής και σε πολλούς συναδέλφους στρατιωτικούς: σε αυτούς που μας εμπιστεύτηκαν συναισθήματα, προβλήματα και προβληματισμούς, ιδέες και απόψεις. Δεν θα ήταν πλήρεις οι επιστημονικές τοποθετήσεις, εάν δεν υπήρχε εμπλοκή θεραπευτική ή σε επίπεδο συμβουλευτικής, επανειλημμένων, με στρατιωτικούς και μέλη των οικογενειών τους που αναζητούσαν βοήθεια για τα οικογενειακά θέματα που αντιμετώπιζαν.

Αρχίατρος - Ψυχίατρος
Δρ. Παύλος Αχ. Νταφούλης

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Ταξχος (ΥΙ) ε.α. Θεοφάνης Σουρβίνος

Ταξχος (ΥΙ) ε.α. Νικόλαος Κωφίδης

Σχης (ΥΝ) Φανή Τσομπανίδου

Γ. Αρτρος Δημήτριος Κουρμπέτης

Γ. Αρτρος Δημήτριος Μπαλάσκας

Γ. Αρτρος Δήμος Δημέλλης

Σχης (ΥΝ) Σοφία Αρχοντίδου

Αρτρος Νικόλαος Σιδηρόπουλος

Αρτρος Ευάγγελος Καρανίκας

Αρτρος Παύλος Νταφούλης

Ανχης (ΥΝ) Τατιάνα Σεραφείμ

Αρτρος Γεώργιος Παπαγεωργίου

Αρτρος Θεόδωρος Βαλαμουτόπουλος

Αρτρος Ευάγγελος Ντούρος

Επτρος Δημήτριος Γιαννακόπουλος

Επτρος Κωνσταντίνος Ράντης

Επτρος Απόστολος Τσαντήλας

Ιατρός Κοσμάς Μπούτσικος

Κατά την εξέταση ενός δεκαοχτάχρονου υποψηφίου στρατιωτικής σχολής, η επιτροπή ψυχοτεχνικών εξετάσεων ρωτάει εάν ο υποψήφιος διακρίνει κάποιο μειονέκτημα στον μελλοντικό οικογενειακό του στρατιωτικό βίο. Ο υποψήφιος ο οποίος μέχρι τότε παρουσιάζει τον στρατό ως το πιο τέλειο και ιδανικό σύστημα, χωρίς δισταγμό, με μια έκφραση χαράς παιδιού που βρήκε τη σωστή απάντηση, αναφωνεί: «Μειονέκτημα; Ναι, οι μεταθέσεις. Να κουβαλάς την οικογένειά σου από εδώ κι από εκεί». Η επιτροπή των αξιωματικών κρίνει πως ο υποψήφιος γνωρίζει καλά τα ελληνικά δεδομένα και ο καθένας θυμάται μια δική του οικογενειακή εμπειρία μεταθέσεως με μια πικρή συναισθηματική χροιά. Ο υποψήφιος σε πελαγή ευτυχίας αρχίζει μια σταδιοδρομία κατά την οποία θα κληθεί να βιώσει, αυτός, η νυν και μελλοντική οικογένειά

του, διάφορα προβλήματα με κορυφαίο, αλλά όχι μοναδικό πρόβλημα, τον δύσκολο συναισθηματικό κύκλο των μεταθέσεων.

Η εξισορρόπηση των συναισθημάτων που προκαλούνται από το σύνολο των προβλημάτων του στρατιωτικού βίου είναι μια πρόκληση για το ίδιο το στέλεχος αλλά και για την οικογένειά του. **Η συναισθηματική βίωση των προβλημάτων των οικογενειών των στρατιωτικών είναι μια παραγνωρισμένη μορφή σιωπηλού ηρωισμού που ουδέποτε υμνήθηκε.** Ακόμη και όταν αναγνωρίζεται η δυσκολία, δεν είναι πλήρως συναισθηματικά κατανοητή από την ελληνική κοινωνία του 21^{ου} αιώνα. Για κάποιους, ο μόνιμος στρατιωτικός, σε αντίθεση με τον κληρωτό οπλίτη, έχει τάξει τον εαυτό του στο δομημένο οικοδόμημα των Ενόπλων Δυνάμεων, αποδεχόμενος την ύπαρξη των δυσκολιών στη ζωή του, μαζί με «την εξασφάλιση και την οικονομική αποκατάσταση». Όμως είναι η οικογένεια του στρατιωτικού αυτή που τον στηρίζει συναισθηματικά,

Υποψήφιος ΣΣΕ, αθλητικές δοκιμασίες 1953.
Πηγή: Αρχείο Υπτιγού (ΠΖ) Κωνσταντίνου Μπαλάσκα

πρακτικά, οικονομικά και υποφέρει μαζί του. Ποιος λοιπόν θα στηρίξει αυτούς που στηρίζουν τον στρατιωτικό;

Το παρόν πόνημα επιχειρεί να προσεγγίσει ένα θέμα που όλοι οι στρατιωτικοί αντιμετωπίζουν, αλλά μέχρι στιγμής εμφανίζεται να μην αποτελεί ιδιαίτερο αντικείμενο επιστημονικής μελέτης στην ελληνική στρατιωτική ψυχιατρική. Προφανώς ήταν και είναι δύσκολο να ασχοληθεί επιστημονικά ο στρατιωτικός επιστήμονας με κάτι που ο ίδιος ο στρατιωτικός βίος προκαλεί. Μιλούμε πιο εύκολα για τις αυτοκτονίες των κληρωτών, λόγω μιας ερωτικής απογοήτευσης, ή ερευνούμε για τη χρήση ουσιών, συνήθεια που έρχεται από την κοινωνία στο στράτευμα. Οι οικογενειακές δυσκολίες αποφεύγονται ακόμη ως θέμα, ίσως γιατί εμείς οι στρατιωτικοί δεν θέλουμε καν να θυμόμαστε τι προκαλεί η ιδιότητά μας στους οικείους μας, ενώ ταυτόχρονα γνωρίζουμε πως τα προβλήματα είναι σχεδόν αναπόφευκτο να εμφανιστούν.

Κάποιοι στρατιωτικός αναγνώστης μπορεί να σκεφτεί: *«μόνον εγώ ο ίδιος γνωρίζω τι περνάω, ο κάθε συγγραφέας δεν έχει τις δικές μου προσωπικές ή οικογενειακές δυσκολίες. Αυτός δεν έχει δυσκολευτεί, δεν έχει πάρει τις μεταθέσεις, δεν έχει ζήσει τις πιέσεις ή την κακοπάθεια που θα του έδιναν το ηθικό δικαίωμα να ασχοληθεί με το θέμα. Μήπως γίνεται εδώ μία προσπάθεια παρηγοριάς των στελεχών που μετά, χωρίς τύψεις θα υποστούν νέες ταλαιπωρίες;»*. Όχι. Ο στόχος δεν είναι να ανοίξει μια συζήτηση απλώς για τα προβλήματα του καθενός. Δεν είναι ένας κλασικός ανταγωνισμός στρατιωτικών με νικητή να αναδεικνύεται αυτός που έζησε το χειρότερο βίωμα και το περιγράφει με τον πιο υπερβολικό τρόπο. Δεν προσπαθεί αυτό το εγχειρίδιο να εξαλείψει ενδεχόμενες βάσιμες ή αβάσιμες τύψεις των στελεχών ή της υπηρεσίας.

Ο μάλλον φιλόδοξος στόχος είναι να βοηθηθούν στην πράξη οι οικογένειες των στελεχών των ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων, με βάση αυτά που οι ίδιοι μεταφέρουν στους ειδικούς επιστήμονες, όταν έχουν προβλήματα ψυχικής υγείας, με βάση όσα διαχέουν απλά στο περιβάλλον τους, για να γνωρίσουμε όλοι τι ακριβώς συμβαίνει στον ψυχικό κόσμο μας μέσα στον κύκλο των οικογενειακών προβλημάτων, να μοιραστούμε, να κατανοήσουμε, να αντιστοιχηθούμε συναισθηματικά και να χαράξουμε μια ικανοποιητική διαχείριση. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο θα ωφεληθούν τα ίδια τα στελέχη και επαγωγικά θα διατηρηθεί ή και θα αυξηθεί το αξιόμαχο του στρατού μας.

Στον 21^ο αιώνα η τάση στο διεθνές επίπεδο να ασχοληθεί η στρατιωτική υπηρεσία με τη μέριμνα για το προσωπικό και τη στήριξη των οικογενειών του είναι σαφέστατη. Η βιβλιογραφία όμως στο συγκεκριμένο θέμα προέρχεται κυρίως, έως αποκλειστικά, από ξένες πηγές. Ξένοι στρατοί οι οποίοι είναι αμιγώς επαγγελματικοί, έχουν άλλες αποστολές, άλλους πόρους και φυσικά άλλη νοοτροπία. Ασχολούνται με βάση τις δικές τους ανάγκες, τα δικά τους προβλήματα και τη δική τους στρατιωτική παράδοση με το θέμα. Παρά τις δι-αφορές μας, βέβαια, η έρευνά τους είναι αξιόλογη. Η απαραίτητη προσαρμογή των στοιχείων των ξενόγλωσσων μελετών στα ελληνικά δεδομένα έγινε με βάση πρωτίστως την κλινική εμπειρία των στρατιωτικών ψυχιάτρων, όπως αυτή

αποκρυσταλλώνεται από την καθημερινή ιατρική πράξη, κατά τη βοήθεια που παρέχεται σε στελέχη και τις οικογένειές τους στο 424 ΓΣΝΕ, στην Ψυχιατρική Κλινική και στο Ψυχιατρικό Τμήμα Εξωνοσοκομειακής Περιθάλψης. Χωρίς την εμπειρία των ειδικών που υπηρέτησαν σε στρατιωτικές μονάδες και σχηματισμούς, τα προηγούμενα δεν θα επαρκούσαν.

Τα πρακτικά θέματα δεν αποκλείστηκαν, αλλά βέβαια το ανά χείρας πόνημα δεν είναι ένα επιφανειακό φυλλάδιο αυτοβοήθειας λαϊκής κατανάλωσης. Όπως ειπώθηκε σε μία συνεδρία: **«δεν θέλουμε να σου δώσουμε συμβουλές αυθεντίας, αλλά να σε βοηθήσουμε, ώστε να διαχειρίζεσαι εσύ κάθε θέμα»**. Ούτε πάλι επιδιώχθηκε η εμφάνιση σε επιστημονικές θεωρίες ή η χρήση επιστημονικής ορολογίας, δυσνόητης στον «μη ειδικό» αναγνώστη. Η παράθεση πρακτικών συμβουλών που βοήθησαν στρατιωτικούς στις δικές τους οικογενειακές δυσχέρειες προκύπτει από την κλινική συνέντευξη. Οι διάφορες προτάσεις αξιολογήθηκαν με ποιοτικά, όχι ποσοτικά κριτήρια. Προφανώς το κάθε στέλεχος και η κάθε οικογένεια έχουν τον δικό τους τρόπο λειτουργίας και οι όποιες πρακτικές συμβουλές δεν είναι αλάνθαστες. Αντίθετα είναι τροποποιήσιμες και προσαρμόσιμες. Σε καμία περίπτωση αυτή η συγγραφή δεν διεκδικεί ρόλο «τυφλοσούρτη» ή «λυσσαριού». Άλλωστε δεν υπάρχει ποτέ μία μόνο απάντηση-λύση στα δύσκολα προβλήματα που βασανίζουν τις οικογένειες, ούτε η κάθε οικογένεια θα έχει μόνιμες εύκολες λύσεις σε όλες τις περιπτώσεις. Άλλωστε κάθε οικογένεια είναι διαφορετική. Ακριβώς για αυτόν τον λόγο, προτιμήθηκε στον τίτλο του βιβλίου η λέξη οικογένεια να βρίσκεται στον πληθυντικό αριθμό. Ο φόβος της περιπτωσιολογίας δεν εμποδίζει τη διατύπωση συγκεκριμένων πρακτικών προτάσεων. Είναι όντως ευφυές να μαθαίνει κανείς από την εμπειρία των άλλων, τις επιτυχίες ή τα λάθη και τις παραλείψεις τους και όχι από τα δικά του λάθη. Βέβαια όπως σε όλα τα επίπεδα στην ελληνική κοινωνία η εφευρετικότητα των στελεχών και των οικογενειών τους διευρύνει τις προοπτικές λύσεων, αναπληρώνοντας ίσως ελλείψεις οργάνωσης, προετοιμασίας και εκπαίδευσης.

Φάνηκε εξ αρχής πως οι μεταθέσεις είναι το κυριότερο πρόβλημα, αλλά δεν επικεντρώθηκε το παρόν πόνημα μόνο σε αυτό. Στο γενικό μέρος αναλύονται τα θέματα της συζυγίας και της συζύγου, της ανατροφής των παιδιών και ο συναισθηματικός κύκλος της μετάθεσης. Το ειδικό μέρος επικεντρώνεται τόσο σε συγκεκριμένες μορφές οικογένειας όσο και σε συγκεκριμένες μορφές υπηρεσιακών καταστάσεων που αντιμετωπίζει ένα στέλεχος, άρα και η οικογένειά του.

Έγινε προσπάθεια να συμπεριληφθούν οι τελευταίες εξελίξεις στις ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις (π.χ. μέτρα μέριμνας προσωπικού, διαδικτυακή φοίτηση σε σχολεία, σύγχρονες δυνατότητες επικοινωνίας, στρατιωτικοί παιδικοί σταθμοί, στρατιωτικές παιδικές κατασκηνώσεις). Δεν λείπουν και αναφορές στις τρέχουσες συνθήκες στην ευρύτερη κοινωνία (οικονομική κρίση, κρίση αξιών και αμφισβήτηση του θεσμού της οικογένειας, εφαρμογές τεχνολογίας). Αναλύονται επίσης μερικώς καταστάσεις όπως η συμμετοχή σε ειρηνευτικές αποστολές ή η

αποστρατεία που θα μπορούσαν να είναι αντικείμενο ολόκληρων ξεχωριστών βιβλίων. Η προσέγγιση όμως, χωρίς αυτά τα κεφάλαια, θα ήταν ελλιπής.

Η γλώσσα που ο κάθε συγγραφέας χρησιμοποιεί είναι δική του ευθύνη. Καθαρά για πρακτικούς λόγους, για να αποφεύγεται η κουραστική παράθεση λέξεων και στα δύο γένη, σε πολλές περιπτώσεις όπου αναφέρονται οι λέξεις στρατιωτικός σε άρρεν γένος και σύζυγος σε θηλυκό γένος, εκφράζεται η ιδιότητα και όχι το φύλο. Φυσικά μπορεί να εννοείται στρατιωτικός ή σύζυγος, άρρενος ή θήλεος φύλου. Όπου δεν αναγράφεται στην επικεφαλίδα συγγραφέας, το κείμενο έγραψε ο επιμελητής της έκδοσης. Στο τέλος παρατίθεται συνοπτική βιβλιογραφία. Στο κείμενο δεν γίνεται τεκμηρίωση με βάση συχνές υποσημειώσεις για να αποφευχθεί ένα επιστημονικό μεν, αλλά δύσχρηστο για τον αναγνώστη ευρέως υποσημειωμένο κείμενο.

Η εικονογράφηση έγινε από τον επιμελητή της έκδοσης. Δεν είναι μια απλή οπτικοποίηση του κειμένου. Σε πολλές λεζάντες παρατίθενται ουσιαστικές πληροφορίες. Υπήρξαν δυσκολίες: πολλοί δεν επιθυμούσαν να δημοσιευτεί φωτογραφία της οικογένειάς τους, άλλοι, λόγω σεμνότητας, άλλοι λόγω φόβου ως προς τη διαδικτυακή χρήση της. Ούτως ή άλλως όπου εμφανίζονται πρόσωπα παιδιών διενεργήθηκε ειδική επεξεργασία (pixelization). Αναγκαστικά χρησιμοποιήθηκαν φωτογραφίες άλλων στρατών, χωρίς αυτό να σημαίνει κάποια ξενομανία. Αναγκαστική δεν ήταν, παρά κρίθηκε ταιριαστή η αναδρομή σε ιστορικές φωτογραφίες (από πίνακες για την Αρχαιότητα, το Βυζάντιο, το 1821, μέχρι σε φωτογραφικά στιγμιότυπα του Μακεδονικού Αγώνα, των Βαλκανικών Πολέμων, του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, του πολέμου του Βιετνάμ ή ειρηνευτικών αποστολών). Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλονται στον Υποστράτηγο Κωνσταντίνο Μπαλάσκα (ΣΣΕ, 1956), στον Ταξίαρχο Γεώργιο Γιαννόπουλο (ΣΣΕ, 1985), στην οικογένεια του Υποστρατήγου (ΥΙ) Δημητρίου Παπαδημητρίου (ΣΙΣ, 1934) που μας εμπιστεύτηκαν τα φωτογραφικά αρχεία τους, καθώς και στον Σχη (ΥΦ) ε.α. Βασίλειο Νικόλτσιο που μας έδωσε άδεια να διασκευάσουμε πίνακά του για το οπισθόφυλλο.

Η προσπάθεια συγγραφής χωρίς να εγκαταλείπονται ή να παραμερίζονται τα καθήκοντα των επιστημόνων του Ψυχιατρικού Τομέα του 424 ΓΣΝΕ, απαίτησε κόπο, φιλότιμο και διάθεση προσφοράς, σε συνδυασμό με ομαδικό πνεύμα. Η ελπίδα πως οι οικογένειες των στρατιωτικών θα βρουν ένα στήριγμα, στήριξε το αγώνισμα της συγγραφής, με αντικειμενικό σκοπό τη βελτίωση της ψυχικής κατάστασης του συνόλου στο οποίο όλοι ανήκουμε, της στρατιωτικής οικογένειας.

στρατιαι μέγα τὸν
ὀφθαλμῶν. Ἐναντίον
εἶχον ἀντιπῆ ή III
ὄψ' ἑνὸς Ρωσικοῦ Σ
οῦ πλησίον τοῦ Μαξίμου
ν τριημῶν.

ἄλλοις δὲ θέτε ποῦ περι
τος ἠδύνατο νὰ ἰάβη νῆας
ἡμεθα νὰ ἀποσύρουμεν ἐκ
, διότι ἐκεῖ ἠρξάντο μετὰ
τῶν ἰδίων τοῦ δι
ὸς Στρατ

Δο

ο ἰε
ο ἰε
ἡς Ιη

δει νὰ ἐπλησθῆ ἀντι
αντίον τοῦ Χούστ-Μ
εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τῆς
οῦ τῆς Ρέ

ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΟΥ
Δ3 (ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ)

ΓΕΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΕΚΔΟΤΗΣ
ΓΕΣ/Δ3 (ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ)

Διευθυντής
Διεύθυνσης Ενημέρωσης και Δημοσίων Σχέσεων
Ταξχος Στυλιανός Μπούρλος

Τμηματάρχης 4^{ου} Τμήματος
Στρατιωτικών Εκδόσεων
Ανθλγός (ΑΜΧ) Νικόλαος Παναγογιαννόπουλος

Καταχώριση Συνδρομητών
Επχίας (ΠΖ) Ιωάννης Μουρκογιάννης

Επιμέλεια Κειμένων
Μ.Υ. Μαρία Ρέκκα

Επεξεργασία Φωτογραφίας
Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση
Μ.Υ. Βασιλική Κιρτζαλίδου
Μ.Υ. Ιωάννα Νικολαΐδη

Εκτύπωση
ΤΥΕΣ

<http://www.army.gr>
e-mail: ekdosis@army.gr

Περιεχόμενα

σελ. 4

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΦΕΔΡΟΥ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΥ

Έπιλαρχος, Μ. ΚΑΡΑΜΠΕΛΑΣ

Στο άρθρο παρουσιάζεται η σπουδαιότητα του ρόλου του Έφεδρου αξιωματικού στην ειρήνη και τον πόλεμο και πώς η παράλειψή του μπορεί να έχει ολέθρια αποτελέσματα, γεγονός που αποδείχθηκε κατά τους πολέμους που προηγήθηκαν της συγγραφής του άρθρου. Επίσης, αναφέρεται στη μέγιστη σημασία που έχει ο θεσμός στα άλλα ευρωπαϊκά κράτη.

σελ. 12

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΩΣ ΟΡΓΑΝΟΝ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ταγμ. Πεζικού Δ. Δ. ΣΟΥΛΗΣ

Ο συγγραφέας προβαίνει σε ενδελεχή εξέταση του ανθρώπου ως ψυχοσωματική οντότητα. Αναλύει λεπτομερώς την ανθρώπινη φύση σε ό,τι αφορά την ακούσια και εκούσια συμπεριφορά και εξηγεί πώς λειτουργεί το στράτευμα, πώς η μάζα και ο δημαγωγός και πώς συγκεκριμένα ο Έλληνας στρατιώτης, για να οδηγήσει τον αναγνώστη σε μια προσωπική εκτίμηση σχετικά με τη μόρφωση και την εκπαίδευση που πρέπει να έχει ο στρατιώτης, ώστε να είναι ικανός να φρουρήσει την ασφάλεια και την τιμή της πατρίδας του.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΦΕΔΡΟΥ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΥ

Ἐπίλαρχος, Μ. ΚΑΡΑΜΠΕΛΑΣ

Ἐάν ἄλλοτε, καὶ συγκεκριμένως πρὸ τοῦ παγκοσμίου πολέμου, τὸ σῶμα τῶν ἐφέδρων ἀξιωματικῶν ἐκέκτητο ὑψίστου ἐνδιαφέροντος σημασίαν, οὐδενὸς ὅμως διαφεύγει σήμερον τὴν προσοχὴν ὅποσον ἡ σημασία αὕτη προσέλαβεν ἰδιαίτεράν ἕκτασιν διὰ λόγους ὡς θὰ ἴδωμεν πολλαπλούς. Καὶ τότε μὲν, μόνον ἡ Γερμανία εἶχε κατανοήσει πλήρως τὴν ὑψίστην ταύτην σημασίαν τῆς ὀργανώσεως τ. ἔ. τοῦ Σώματος τῶν ἐφέδρων ἀξιωματικῶν κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῆς εἰρήνης ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ χρησιμοποίησις των, μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης ἀποτελεσματικῆς ἀποδόσεως, ἐν πολέμῳ. Τὰ λοιπὰ κράτη, τὰ στρατιωτικὰ ἐννοῶ, στοιχειώδη μόνον ἀντίληψιν τῆς τοιαύτης σημασίας κατεῖχον. Καὶ διὰ τοῦτο εἶδομεν τὴν μὲν Γερμανίαν μὴ αἰσθανθεῖσαν ποσῶς τὴν ἔλλειψιν στελεχῶν κατὰ τὸν πόλεμον, οὔτε ἀπὸ ἀπόψεως ἐπαρκείας ἀριθμητικῆς ἀλλὰ καὶ τὸ σπουδαιότερον, οὔτε ἀπὸ ἀπόψεως ἱκανότητος ἐπαγγελματικῆς. Ἡ ὀργάνωσις τοῦ Σώματος ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῆς εἰρήνης ἀπέδωκε τὰ πλέον καρποφόρα ἀποτελέσματα καὶ ἡ στελέχωσις τοῦ Γερμανικοῦ Στρατοῦ ἀντεπεκρίθη πλήρως πρὸς ὅλα τὰ μέτωπα, ἰδικὰ τῆς καὶ συμμαχικά, καὶ πρὸς ὅλας τὰς ἀπαιτήσεις ἐνὸς πολέμου ἐξ οὗ οὐδὲν ἔλειψε δυνάμενον νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ὀνομασίαν αὐτοῦ ὡς πολέμου ἐπιστημονικοῦ.

Τὸναντίον τὰ ἄλλα κράτη ἐπλήρωσαν ἀκριβὰ, ἐν ἀρχῇ τουλάχιστον τοῦ πολέμου, τὴν σπουδαίαν ταύτην παράλειψιν. Καὶ ἂν μὲν τότε ἡδύνατο νὰ δικαιολογηθῇ ἔστω κακῶς μία τοιοῦτου εἶδους ἀπροβλεψία, πῶς θὰ ἡδύνατο, κατόπιν τῆς ἐκ τοῦ πολέμου πείρας,

νά καλυφθῆ σήμερον μία τοιαύτη παράλειψις δυναμένη, και δικαίως, νά χαρακτηρισθῆ ὡς ἔγκλημα κατὰ τῆς πατρίδος;

Ἀλλ' ἄς ἔλθωμεν εἰς τὴν πραγματικότητα και ἄς ἐξετάσωμεν πῶς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦτου, τῆς ἀποδιδομένης τ. ἔ. σημασίας εἰς τὸν ρόλον τοῦ ἐφέδρου ἀξιωματικοῦ, σκέπτεται σήμερον τό Στρατιωτικώτερον τῶν κρατῶν, ἡ Γαλλία.

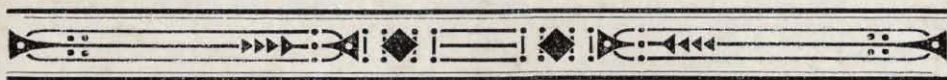
Μία ἀπλή ἀνάγνωσις τῆς ἐν τῷ Ἀμφιθεάτρῳ τῆς Σορβόνης γενομένης διαλέξεως ὑπὸ τοῦ Στρατηγοῦ Delay πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν συνδέσμων τῶν ἐφέδρων ἀξιωματικῶν πείθει τὸν ἀναγνώστην ὅτι ἡ Γαλλία ἀποδίδει σήμερον κεφαλαίωδη σημασίαν εἰς τὴν ὀργάνωσιν και τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ Σώματος τῶν Ἐφέδρων ἀξιωματικῶν.

Τὴν ὀργάνωσιν τούτων εἰς συνδέσμους κατὰ φρουράν και κατ' εἰδικότητα ἢ ὄπλον διέταξε και ἐρύθμισε διαταγὴ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν.

Ὅλου τούτου τοῦ ὀργανικοῦ Συγκροτήματος προῖσταται ἡ Ἐθνικὴ Ἐνωσις τῶν Ἐφέδρων ἀξιωματικῶν ἣτις εὐρίσκεται εἰς διαρκὴ ἐπαφήν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν. Δέχεται τὰς αἰτήσεις, ἀφορώσας τὴν ἐσωτερικὴν ζωὴν τῶν πανταχοῦ συνδέσμων και ὑποβάλλει ταύτας εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, ἐφ' ὅσον ἡ ἐπίλυσίς των ἀνάγεται εἰς ἀρμοδιότητα τούτου. Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου πάλιν δέχεται ὅλα τὰ λαμβανόμενα εἰδικὰ Νομοθετικὰ μέτρα και ὅλας τὰς ὁδηγίας τὰς ἀφορώσας τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἐφέδρων ἀξιωματικῶν, ἄς διαβιβάζει πάλιν εἰς τοὺς κατὰ τόπους Συνδέσμους. Βλέπομεν οὕτω μίαν διαρκὴ ἐπαφήν τῶν Συνδέσμων πρὸς τὸ ἐπίσημον Κράτος διὰ μέσου τῆς Ἐθνικῆς Ἐνώσεως τῶν ἐφ. ἀξιωματικῶν. Ἡ Γαλλία ἀποδίδει κεφαλαίωδη σημασίαν εἰς τὸ ἐξ 120 χιλ. μελῶν ἀπαρτιζόμενον Σῶμα τῶν ἐφέδρων ἀξιωματικῶν. Καὶ καθ' ὃν τρόπον χειρίζεται τὸ ζήτημα θὰ ἦτο πραγματικώτερον ἂν τὸ Σῶμα τῶν ἐφέδρων ἀξιωματικῶν εἶχε τὸ ὄνομα «Σῶμα Ἀξιωματικῶν διαθεσίμων». Ἡ παρακολούθησις τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν μαχίμων ἀξιωματικῶν ὑπὸ τῶν ἐφέδρων εἶναι πλήρης. Ὁ Σύνδεσμος ἰδίᾳ τῶν ἐφέδρων Ἐπιτελῶν ἀξιωματικῶν παρακολουθοῦντων και αὐτὰ τὰ μαθήματα τῆς Ἀνωτέρας Πολεμ. Σχολῆς, και ἡ Ἐνωσις τῶν ὑγειο. Ἀξιωματικῶν διατηροῦντων ἰδίαν Ἰατρικὴν Σχολὴν εὐρυτάτης και σπουδαιότατης Ἐπιστημ. ἀξίας, ἐξ ὅλων τῶν λοιπῶν Συνδέσμων, ἔχουσιν ἀναγάγει εἰς τὸ τέλειον τὴν μόρφωσιν τῶν μελλῶν των.

Ἐκ τῶν λοιπῶν ἐπιδιωκομένων σκοπῶν ὑπὸ τῆς Γαλλίας διὰ τοῦ Σώματος τῶν ἐφέδρων ἀξιωματικῶν, εἰς σκοπὸς κυριώδης, δυνάμενος ἄλλως τε νά ἐπιδιωχθῆ και παρ' ἡμῶν, εἶναι ἡ ἠθικὴ βάσις ἣν τὸ Σῶμα τοῦτο, ἀνώτερον παντὸς ἄλλου, θὰ δυνηθῆ νά συγκροτήσῃ παρὰ τῷ λαῷ.

Τὸ Σῶμα τῶν ἐφέδρων ἀξιωματικῶν, ἀριθμοῦν 120 χιλ. μέλη ἐν Γαλλία, καλεῖται νά ἐνεργήσῃ διὰ τῆς ἐπιδράσεώς του ἐπὶ τῆς κοινῆς γνώμης και νά ἐκθρέψῃ παρὰ ταύτη ἓνα αἶσθημα και μίαν ιδέαν ἀπολύτως ἀναγκαία διὰ τὴν ζωὴν παντὸς ἐλευθέρου λαοῦ, τὸ αἶσθημα

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΩΣ ΟΡΓΑΝΟΝ ΠΟΛΕΜΟΥ (1)

Ταγμ. Πεζικού Δ. Δ. ΣΟΥΛΗΣ

Παρά την ἐξελικτὴν τῶν πολεμικῶν ὀργάνων καὶ μέσων, τὴν δημιουργίαν νέων καὶ τὴν ἐφαρμογὴν πάσης ἐφευρέσεως, τὴν πρωτεύουσαν θέσιν ὡς ὄργανον Πολέμου κατέχει ἀναμφισβητήτως ὁ «Ἄνθρωπος», εἴτε ὡς μαχητὴς ἀπλῶς, εἴτε ὡς χειριστὴς καὶ ῥυθμιστὴς τῆς λειτουργίας αὐτῶν.

Οὕτω βλέπομεν τὸν ἄνθρωπον χειριζόμενον ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης ὅλα τὰ πολεμικὰ ὄργανα καὶ μηχανήματα, ἀπὸ τοῦ ἀπλουστεροῦ μέχρι τοῦ συνθετωτέρου καὶ ἄνευ αὐτοῦ, οὐδὲν δυνατὸν γενέσθαι.

Συνεπῶς πρὸ πάσης ἄλλης σπουδῆς ἐπιβάλλεται ἐν τῇ στρατιωτικῇ ἐπιστῆμῃ ἡ σπουδὴ τοῦ ἀνθρώπου, ὄντος, οὐχὶ πλέον μηχανικοῦ, ἀλλ' ὄντος συγκειμένου ἐκ σώματος καὶ ψυχῆς, ὑποκειμένων εἰς πλείστας ὅσας ἐπιδράσεις δυσχεραίνουσας τὴν τελείαν λειτουργίαν τοῦ ὀργάνου τούτου.

Ἡ μελέτη καὶ ἡ γνῶσις τούτων θὰ μᾶς ὑποβοηθήσῃ εἰς τὴν ἐξεύρεσιν τῶν μέσων καὶ μεθόδων δι' ὧν θὰ ὑπερνικήσωμεν τὰς ἐπιδράσεις ταύτας.

I. Ἀνθρώπινος Ὄργανισμὸς

Ὁ ἄνθρωπος χαρακτηρίζεται ὡς Ζῶον λογικὸν συγκείμενον ἐκ τοῦ ζωϊκοῦ καὶ λογικοῦ μέρους αὐτοῦ.

¹ Διάλεξις γενομένη ἐν τῇ Φρουρᾷ Λαρίσσης.

Καὶ τὸ ζωϊκὸν μέρος αὐτοῦ συνίσταται εἰς τὸ σῶμα ἐμφορούμενον ὑπὸ τοῦ ἐνστίκτου, εἰς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ὁποῖου τείνει διαρκῶς νὰ ὑπακούσῃ, τὸ δὲ λογικόν, εἰς τὴν ἰκανότητα τοῦ σκέπτεσθαι, συγκρατεῖν καὶ ἀνθίστασθαι εἰς τὰς παρορμήσεις τοῦ ἐνστίκτου.

1ον) Αἱ κινήσεις

Αἱ ἀνθρώπιναι πράξεις ἐκδηλοῦνται διὰ τῶν κινήσεων προκαλουμένων ὑπὸ τῶν μυῶν, ἄνευ τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ κίνησις.

Αἱ κινήσεις διαίρουσιν εἰς ἐκουσίας καὶ ἀκουσίας.

Αἱ πρῶται προκαλοῦνται τῇ ἐνεργείᾳ τῆς θελήσεώς μας ἐδρευούσης ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ καὶ μεταδιδομένης εἰς τοὺς μῦς διὰ τῶν κινήσιμων νεύρων.· Εἶναι εὐνόητον ὅτι ἵνα ὑπάρξῃ ἐκουσία κίνησις δέον ἢ θέλησις νὰ λειτουργῇ κανονικῶς.

Αἱ δευτέραι ἐκτελοῦνται ἄνευ τῆς παρεμβάσεως τοῦ ἐγκεφάλου πολλάκις δὲ χωρὶς οὗτος νὰ τὰς ἀντιληφθῇ. Αὗται αὐτόματοι, φυσικοὶ ἢ ἐπίκτητοι ἔχουσιν ὡς ἀφετηρίαν τὸν νωτιαῖον μυελόν.

• Ἐντασις τῶν κινήσεων

Αὕτη ἐξαρτᾶται ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐκ τῆς δυνάμεως τῶν μυῶν, ἀφ' ἑτέρου δ' ἐκ τῆς ἰσχύος τοῦ ἐρεθισμοῦ. Οὕτω ἄνθρωπος ἔχων μῦς ἰσχυροὺς δὲν ἔχει ἀνάγκην καταβολῆς μεγάλης θελήσεως πρὸς ἐπιτυχίαν ἔργου τινός. Ἐξ ἄλλου, ἄνθρωπος ἔχων μῦς ἀσθενεῖς καὶ διατελῶν ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχυροῦ ἐρεθισμοῦ (θυμὸς, φόβος κ.λπ.) δύναται νὰ παραγάγῃ ἔργον μεγαλύτερον τοῦ ἄλλου ὅστις καίτοι ἔχει ἰσχυροτέρους μῦς, ἐν τούτοις δὲν ἐνεργεῖ ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται ὅτι ἐπιβάλλεται ἀφ' ἐνὸς μὲν ἢ ἀνάπτυξις τῆς ἰσχύος τῶν μυῶν, ὥστε νὰ ἐπιτυγχάνηται τὸ ἐπιδιωκόμενον ἄνευ καταβολῆς μεγάλης θελήσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀνάπτυξις τῆς θελήσεως, ἵνα δι' αὐτῆς ἐπιτευχθῇ τὸ μέγιστον τῆς ἀποδόσεως τῶν μυῶν.

• Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν κινήσεων

Ἡ ἐκουσία κίνησις. Αὕτη, ὡς ἐξετέθη, εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἐπενεργείας τῆς θελήσεως. Ἡ παρὰ τοῦ ἐγκεφάλου ἐξάσκησις τῆς θελήσεως συνεπάγεται κόπωσιν αὐτοῦ, λόγῳ τῆς προσοχῆς ἣν δέον νὰ καταβάλλῃ. Πρὸς περιορισμὸν τῆς κοπώσεως ταύτης ἐπιβάλλεται ἵνα πᾶσα ἐκουσία κίνησις ἐκμανθάνεται εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐνεργεῖται αὐτομάτως καὶ ἄνευ τῆς καταβολῆς προσοχῆς.

Τοῦτο καθίσταται δῆλον κατὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν νεοσυλλέκτων οἵτινες ἀγνοοῦντες τὰ πάντα κοπιᾶζουσιν εὐκόλως, ἔνεκα τῆς καταβαλλομένης προσοχῆς καὶ θελήσεως πρὸς ἐκμάθησιν τῶν διαφόρων κινήσεων.

Ἡ ἀκουσία κίνησις. Ὑπάρχουσι δύο εἰδῶν ἀκουσῖαι κινήσεις, αἱ ἐνστικτοὶ καὶ αἱ αὐτόματοι. Αἱ ἐνστικτοὶ πηγάζουσιν ἐκ τοῦ αἰσθήματος τῆς αὐτοσυντηρήσεως ἐνυπάρχοντος εἰς πάντα ὄργανισμὸν. Τὸ ἐνστικτον